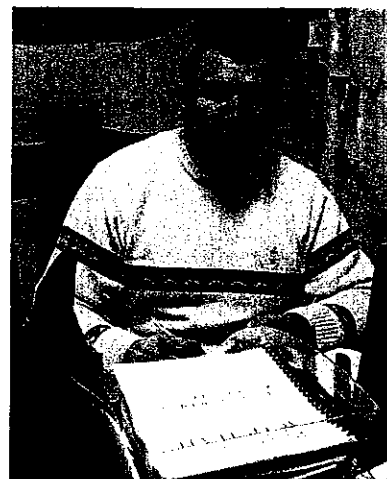

STRATEGIA DE DEZVOLTARE
ECONOMICO-SOCIALĂ A
COMUNEI METEȘ
2014-2025

Cuvânt înainte,

Dacă vrei să uiți de stresul cotidian și de necazurile care te frământă, să știi că soluția reală de a ieși din impas este să vii la poalele Munților Apuseni, mai precis în Comuna Meteș, pentru a te delecta cu niște peisaje pitorești extraordinare, cum ar fi: Peștera "Șura de Piatră", Peștera Liliacilor, masive stâncoase ca: Piatra Boului, Piatra Varului, Piatra Juncului, Piatra Corbului, Piatra Bratii, Piatra Bolca, Piatra Nășoaiei, Piatra Dumbrăvii, Pietrele de pe Valea Albinii, Cheile Ampoiței, Calcarele de la Ampoița, etc. De asemenea, poți vedea Cetatea Tăuțului, Obeliscul Comemorativ de la Presaca Ampoiului, precum și bisericile vechi din satele Ampoița, Presaca Ampoiului, Meteș și Poiana Ampoiului, obiective care poartă pe umeri greutatea istoriei.

Dacă vrei să uiți de "anumite genuri de muzică" și vrei să te distrezi românește, atunci vino în fiecare an în Comuna Meteș la sărbătorile mocanești, unde amintim:

Sărbătoarea "Tradiții Presacane" care are loc în satul Presaca Ampoiului, în fiecare an, în a doua zi de Paște, și unde se mențin 3 obiceiuri foarte vechi: "Pomeana copiilor", obicei unic în lume, Sărbătoarea "Mocanilor" în localitatea Meteș, are loc în fiecare an în data de 15 august, în cadrul căreia se organizează un concurs gastronomic la care participă fiecare sat aparținând comunei Meteș și un concurs "Miss Mocana" unde se întrec fetele tinere din comună în probe specifice comunei.

Dacă vii o singură dată, o să vezi că o să-ți placă și sigur o să te gândești că ar fi bine să-ți faci o cabană pe raza Comunei Meteș.

Nu uita că ești așteptat cu drag!

Cu respect, al tău prieten,

Prof. Dr. Traian Nicolae Ursales,

Primar al comunei Meteș

Cuprins

I. Introducere	4
II. Metodologie.....	7
III. Context.....	11
III. 1 Contextul european.....	11
III. 2 Contextul national.....	15
III. 3 Contextul regional.....	17
III. 4 Context județean	22
IV. Analiza socio-economică a comunei	25
IV.1 Teritoriu	27
IV.2 Demografie	40
IV.3 Educație	50
IV.4 Social	56
IV.5 Agricultură	60
IV.6 Economie	68
IV.7 Infrastructură	76
IV.8 Organizare instituțională	84
IV.9 Sănătate	87
IV.10 Mediu	94
IV.11 Cultură	104
IV.12 Turism	112
V. Analiza SWOT	119
V.1 Teritoriu.....	120
V.2 Demografie	121
V.3 Educație.....	122
V.4 Social.....	123
V.5 Agricultură.....	124
V.6 Economie.....	126

V.7 Infrastructură.....	127
V.8 Organizare instituțională.....	128
V.9 Sănătate.....	129
V.10 Cultură.....	130
V.11 Mediu.....	131
V.12 Turism.....	132
VI. Viziune	134
VII. Obiective strategice.....	134
VIII. Obiective specifice.....	136
IX. Portofoliu de proiecte.....	144
X. Investiții și programe de investiții	151
XI. Concluzii.....	163
XII. Surse de informare.....	165

INTRODUCERE

Strategia de dezvoltare durabilă a localității este documentul prin care sunt analizate resursele locale în vederea gestionării acestora în cel mai eficient mod posibil pe termen scurt, mediu și lung. Planificarea strategică are ca punct de pornire inventarierea resurselor și potențialului economic, social și demografic. Inventarierea acestora se face atât pentru prezent, cât și pentru trecut, în vederea învățării din experiențele anterioare, precum și pentru a putea obține prognoze în funcție de diferiți indicatori. A planifica strategic înseamnă a lua în calcul astfel de factori ce pot influența localitatea în mod pozitiv sau negativ, pentru a adopta politici de valorificare a celor pozitivi și de preîntâmpinare sau de minimizare a celor negativi.

Planificarea strategică este un proces în mai multe etape, prin care comunitatea poate să-și creeze imaginea viitorului pornind de la condițiile prezente de potențial și resurse, trasând căi de realizare a acelui viitor. Planificarea strategică reprezintă unul din instrumentele pe care comunitățile locale îl pot utiliza pentru a avea certitudinea că politicile și programele prognozate corespund așteptărilor cetățenilor și necesităților de dezvoltare durabilă.

Astfel, planificarea strategică trebuie echilibrată în funcție de resursele existente sau viitoare ale localității. Utilizarea acestora în mod coerent și eficient dă posibilitatea administrației publice locale să reziste economic și demografic pe toată durata planificată, să își maximizeze rezultatele prin folosirea inteligentă a tuturor resurselor de care dispune și să ofere un prag mai înalt de plecare pentru următorul orizont de timp.

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană se întrevăd numeroase posibilități de finanțare a unor proiecte de dezvoltare locală. Din acest motiv, prin implementarea strategiilor de dezvoltare, România urmărește să ajungă la un nivel de trai similar cu celelalte state membre ale Uniunii Europene. Termenul de realizare a strategiei trebuie să corespundă celui de-al doilea exercițiu financiar UE în România, de aceea am ales o planificare pe perioada 2014 – 2025. În esență, acest tip de strategie reprezintă bază a coordonării investițiilor multianuale și a pregătirii administrației publice locale pentru absorbția fondurilor europene planificate pentru perioada 2014-2025.

Strategia de dezvoltare asigură în sens larg îndeplinirea obligațiilor asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene, în conformitate cu Tratatul de aderare, precum și implementarea principiilor și obiectivelor impuse de Strategia Europa 2020.

De ce este necesară o strategie de dezvoltare?

Strategia de dezvoltare locală este un document prin care se stabilesc necesitățile, activitățile și resursele locale specifice pentru dezvoltarea comunităților rurale. Astfel, strategia este parte a gândirii pe termen lung asupra viitorului regiunii și a localității în cauză. Elaborarea strategiilor de dezvoltare locală și micro-regională prezintă unul din pașii cei mai importanți care susțin procesele de dezvoltare locală și micro-regională.

Prin strategia de dezvoltare locală se dorește o eficientizare a modului în care autoritățile publice locale ajung să soluționeze probleme precum:

- gestionarea eficientă a resurselor financiare;
- promovarea localității atât la nivel național, cât și internațional;
- atragerea de fonduri externe (fonduri structurale, investiții), în vederea finanțării proiectelor investiționale ce se doresc a fi implementate.

Un alt aspect foarte important al strategiei de dezvoltare locală este că aceasta are și rolul de a stabili direcțiile de dezvoltare, ritmul și scara aceste dezvoltări. Consiliul local, respectiv Primăria, vor avea astfel un instrument cu ajutorul căruia își vor putea planifica implementarea pachetului de politici, de programe și proiecte pe un termen mediu, dar și un termen lung, astfel ce nu s-a atinsurmează a se atinge pe viitor.

Nu în ultimul rând, din faptul că România este Stat Membru al UE, decurge și necesitatea ca politicile naționale să fie coordonate cu cele europene. Strategia de dezvoltare are tocmai acest rol, de a identifica direcțiile la nivel european, național, regional pentru ca acestea să se transpună și local.

Strategia este documentul care ne focuzează, ne îndreaptă spre o dezvoltare durabilă și care ne ajută să folosim capacitatea comunității noastre, perseverența, profesionalismul, abilitățile, reconcilierea indiferent de convingerile politice sau profesionale, indiferent de vârstă, educația sau poziția socială, odată cu punerea în practică a strategiei ne asigurăm și succesul în realizarea obiectivului „un viitor mai bun”.

Contextul dezvoltării durabile

Conceptul de dezvoltare durabilă reprezintă rezultatul unei abordări integrate a factorilor politici și decizionali, în care protecția mediului și creșterea economică pe termen lung sunt considerate complementare și reciproc dependente. O comunitate, oricare ar fi ea, nu poate concepe o dezvoltare în lipsa unei viziuni asupra direcțiilor spre care această comunitate dorește și poate să se îndrepte. Plecând de la premisele conștientizării situației actuale și trecând prin analiza punctelor tari, a punctelor slabe, a oportunităților și a amenințărilor, am realizat o strategie reală de dezvoltare, strategie care să fundamenteze modul în care comunitatea își utilizează atât resursele existente, cât și cele care urmează a fi generate.

Dezvoltare durabilă înseamnă în primul rând asigurarea unei calități mai bune a vieții pentru cetățeni, în prezent, dar și pentru generațiile viitoare. Dezvoltare durabilă înseamnă recunoașterea faptului că economia, mediul și bunăstarea socială sunt interdependente și anume faptul că un mediu afectat din punct de vedere al calității va influența negativ, mai devreme sau mai târziu, dezvoltarea economică și mai ales calitatea vieții fiecărui dintre noi.

Dezvoltare durabilă înbină aspectele sociale, economice și de ordin natural, fiind împărțită în două mari probleme ale comunităților: capacitatea de a crea și capacitatea de a distruge.

Prin dezvoltare durabilă putem înțelege și realizarea unui echilibru între dezvoltare economică, cea socială și protecția mediului înconjurător. Conform viziunii dezvoltării durabile, progresul integrează obiective imediate și pe termen lung, acțiuni locale și globale, probleme economice și de mediu, toate fiind inseparabile. Dezvoltare durabilă urmărește și încearcă să găsească un cadru teoretic stabil pentru luarea deciziilor în orice situație în care se regăsește un raport de tipul om/mediu, fie că e vorba de mediul înconjurător, economic sau social.

Dezvoltare durabilă înseamnă și asigurarea satisfacerii nevoilor de bază ale oamenilor: locuințe, străzi sigure, oportunitatea de împlinire prin educație, informare, participare, sănătate și loc de muncă. Toate acestea acumulate necesită o economie puternică, sănătoasă, capabilă să creeze mijloacele necesare satisfacerii acestor nevoi, atât în prezent cât și pe viitor.

Dezvoltare durabilă se derulează pe fondul unor principii majore ce o caracterizează:

- preocupare pentru echitate și corectitudine între țări și între generații;
- viziunea de lungă durată asupra procesului dezvoltării;
- gândire sistemică, interconexiunea între economie, societate și mediu.

Metodologia de clădire a strategiei de dezvoltare 2014-2025

Metodologia de elaborare a strategiei în considerare schimbările și provocările regionale, naționale și europene. În scopul de a răspunde provocărilor viitoare, strategia încearcă să identifice într-o abordare pragmatică unde suntem în prezent, către ce ne îndreptăm și cum putem ajunge acolo. În acest sens, strategia de dezvoltare a localității are ca bază următoarele etape - cheie:

1. Analiza contextului socio-economic și stabilirea profilului localității

În această fază s-au delimitat domeniile de interes care influențează activitatea economică și socială a localității. Strategia de dezvoltare presupune analizarea acestor domenii de interes și stabilirea de obiective în vederea dezvoltării acestora. Toate domeniile de interes sunt interdependente și se influențează reciproc.

Prin urmare, analiză domeniilor de interes s-a realizat în această primă fază pentru a se determina profilul localității. În acest sens au fost colectate și prelucrate date statistice, lucrări de specialitate, studii științifice, rapoarte, monografii ș.a.

Datele statistice colectate au fost furnizate de către Institutul Național de Statistică - Baze de date statistice - Tempo- Online Serii de timp, <https://statistici.insse.ro/shop/>, Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, <http://www.recensamantromania.ro/>, Oficiul Național al Registrului Comerțului, <http://www.onrc.ro/index.php/ro/>, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, <http://www.madr.ro/ro/agricultura.html>, Primăria localității, P.U.G. comună și rapoarte privind studii de sol furnizate de Primăria comunei.

Rapoartele utilizate au fost furnizate de Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Direcția Județeană de Statistică, toate acestea se regăsesc și la sursele de informare cu precizarea fiecărui site.

Pentru interpretarea tuturor datelor utilizate s-au folosit formule de calcul și grafice complexe, analize pe ani pentru a se putea stabili traiectoria și analize comparative ale indicatorilor la nivel național, regional, județean și local și pentru a se stabili contextul concret și discrepanțele sau asemănările la nivel micro și la nivel macro.

2. Analiza SWOT a domeniilor de interes

Obținându-se profilul localității următoarea fază a strategiei de dezvoltare este realizarea analizei SWOT pentru domeniile de interes.

Analiza SWOT reprezintă o analiză a punctelor tari, a punctelor slabe, a oportunităților și a amenințărilor, analiză creată și utilizată ca instrument de formulare a strategiilor de dezvoltare.

Acronimul SWOT provine din limba engleză de la inițialele *Strengths*- Puncte Tari, *Weaknesses*- Puncte Slabe, *Opportunities*- Oportunități, *Threats*- Amenințări.

Analiza SWOT este de fapt o tehnică prin care se pot identifica punctele tari și punctele slabe și se pot examina oportunitățile și amenințările unui proiect, ale unei acțiuni sau ale unui document.

Punctele forte și punctele slabe țin exclusiv de mediul intern al localității și de resursele acesteia, în timp ce oportunitățile și amenințările vin ca o influență a mediului extern.

În general, analiza SWOT ajută la proiectarea unei viziuni de ansamblu asupra situației curente. Ea funcționează ca și "schelet" al localității și evaluează în același timp factorii de influență interni și externi, precum și poziționarea în raport cu situația de la nivel județean, regional sau național, cu scopul de a pune în lumină punctele tari și punctele slabe ale localității, în relație cu oportunitățile și amenințările existente la un moment dat.

Cel mai important mesaj pe care îl transmite analiza SWOT, este acela că procesul decizional include următoarele elemente prioritare:

- construiește pe Punctele Tari
- elimină Punctele Slabe
- exploatează Oportunitățile
- îndepărtează Amenințările

Punctele Tari - cuprind aspectele pozitive interioare ale proiectului respectiv, sunt factori care fac ca domeniul să aibe un avantaj competitiv, sunt resurse, capacități și competențe de baza pe care localitatea le are în posesie și pe care le poate utiliza în mod eficient pentru a-și atinge obiectivele.

Punctele Slabe - cuprind aspectele negative interioare ale proiectului respectiv care odată identificate se caută a fi corectate, un punct slab reprezintă o limitare, un defect la nivelul localității care o va impiedica în realizarea obiectivelor sale: capacități inferioare, resurse insuficiente în comparație cu concurența.

Oportunitățile- cuprind conjuncturile exterioare pozitive pentru proiectul respectiv, includ orice perspectivă favorabilă la nivel de localitate cu atragere de proiecte și de fonduri, include o tendință, o piață, o schimbare sau o nevoie trecută, care susține cererea pentru un produs sau serviciu și permite autorităților să-și consolideze poziția concurențială.

Amenințările- cuprind conjuncturile externe negative pentru proiectul respectiv, o amenințare include orice situație nefavorabilă, tendință sau modificare iminentă la nivelul localității, care este dăunătoare sau pune în pericol capacitatea autorităților de a concura. Amenințarea poate lua forma unei bariere, a unei constrângeri, sau orice altceva care ar putea cauza probleme, daune, prejudicii localității.

Etapa preliminară a analizei SWOT reprezintă un element fundamental, fiind necesară prezentarea unei descrieri a cadrului general al situației existente pentru ca în cadrul pașilor ce urmează a fi discutați toți participanții să aibă o “bază comună”.

Avantajele analizei SWOT:

- Este simplu de realizat
- Necesită puțin timp
- Conduce la apariția de idei noi
- E o bună sursă de informare
- Reprezintă baza planificării strategice
- Ajută la depășirea problemelor și reajustarea obiectivelor
- E un bun instrument de prognoză

Trebuie avut în vedere că analiza SWOT este o analiză orientativă și își poate dovedi eficiența doar dacă sunt luate măsuri în funcție de rezultatele și concluziile la care s-a ajuns.

Deosebita importanță a matricii SWOT este redată de faptul că numai pe baza acesteia se pot identifica probleme și nevoi, precum și resurse de care localitatea dispune în vederea trasării unor obiective.

3. Trasarea obiectivelor și stabilirea strategiei de dezvoltare

Operațiunea de stabilire a obiectivelor este un proces complex ce implică analizarea datelor prezentate până în această fază precum și consultarea contextului în care se va situa strategia de dezvoltare a localității. Contextul, privit de susînjos, este stabilit de către documentele strategice elaborate de la nivelul cel mai înalt până la cel mai scăzut și specific nivel. Astfel, vorbim de contextul european, contextul național, contextul regional și contextul județean. Este deosebit de important pentru că pătrunderea unei imagini de ansamblu și stabilirea unei viziuni, cunoașterea politicilor avute în vedere la nivelul superior.

Având în spate toate aceste informații se poate trece la formularea unei viziuni, a unui punct terminus stabilit pentru sfârșitul perioadei programate pentru strategia de dezvoltare locală. Aceasta este ținta finală în spre care se vor direcționa resursele și eforturile comunității.

Odată identificată viziunea strategiei de dezvoltare locală, următorul pas este de a găsi mijloacele prin care se poate ajunge în acel punct viitor și realist înocmit. Astfel, pe baza analizelor realizate asupra domeniilor de interes și în funcție de contextul politicii mediului extern al localității se vor stabili obiectivele.

Obiectivele sunt grupate pe 12 domenii de interes, domenii interdependente, domenii care trebuie controlate și dezvoltate:

Domeniul de interes 1: Teritoriu

Domeniul de interes 2: Demografie

Domeniul de interes 3: Educație

Domeniul de interes 4: Social

Domeniul de interes 5: Agricultură

Domeniul de interes 6: Economie

Domeniul de interes 7: Infrastructură

Domeniul de interes 8: Organizare instituțională

Domeniul de interes 9: Sănătate

Domeniul de interes 10: Mediu

Domeniul de interes 11: Cultură

Domeniul de interes 12: Turism

Obiectivele aferente acestor domenii de interes se împart în două categorii:

- Obiective strategice
- Obiective specifice

Obiectivele strategice reprezintă prioritățile de dezvoltare în vederea îndeplinirii viziunii.

Obiectivele specifice reprezintă măsuri care pot fi luate în vederea atingerii unui obiectiv specific.

Obiectivele sunt formulate astfel încât să răspundă la problemele identificate în timpul realizării diagnozei socio-economice, a analizei SWOT, a problemelor ridicate de către unitatea administrativă teritorială și nu în ultimul rând pe baza informațiilor deținute de către autoritățile administrației publice locale.

Odată identificate și structurate, obiectivele vor reda în final un plan de acțiune al localității.

4. Portofoliul de proiecte

În această etapă, sunt prioritizate proiectele ce urmează a fi implementate în perioada 2014-2025. Planificarea proiectelor este limitată de cadrul temporal precum și de cadrul financiar. Cadrul temporal este reprezentat de perioade care este planificată strategia de dezvoltare locală. Cadrul financiar este reprezentat de resursele financiare ce pot fi atrase în vederea realizării proiectelor descrise în portofoliu.

Portofoliul de proiecte se face sub formă de tabelă incluzând denumirea proiectului, obiectivul cărui a fi este asociat proiectului, indicatorii urmăriți de implementarea proiectului, instituțiile implicate în implementarea proiectului, termenul de implementare al proiectului și bugetul estimativ al implementării proiectului și sursă posibilă de finanțare.

Indicatorii țintă reprezintă finalitatea proiectului și constituie un obiectiv de performanță în baza căruia se poate determina în procent implementarea proiectului s-a realizat.

CONTEXT

1. Contextul European

Contextul strategic la nivel european este reprezentat de tratatele Uniunii Europene și recomandările sau directivele trasate de aceasta statelor sale membre.

Documentul strategic adoptat de către Uniunea Europeană ce stabilește o viziune și ținte specifice pentru țările membre este intitulat “**Strategia Europa 2020**”. Prioritatea acesteia pe termen scurt este ieșirea din criza economică ce a influențat întreg mapamondul în ultimii ani. Obiectivul strategiei Europa 2020 este să faciliteze crearea mai multor locuri de muncă și să asigure condiții de viață mai bune. Astfel, Comisia propune Uniunii Europene cinci obiective măsurabile ce vor fi transpuse în obiective naționale:

- Ocuparea forței de muncă
- Cercetarea și inovarea
- Schimbările climatice și energia
- Educația
- Combaterea sărăciei

De asemenea Europa 2020 propune trei priorități:

- Creștere inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- Creștere durabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- Creștere favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială;

Asociate acestor priorități, Comisia prezintă șapte inițiative emblematice, fiecare având recomandări ce vor fi implementate la nivelul fiecărei țări.

Prioritatea 1 – Creșterea inteligentă – o economie bazată pe cunoaștere și inovare

Scopul acestei priorități este de a se îmbunătăți calitatea sistemelor de învățământ, de a se întări performanța în cercetare, de a se promova inovarea și transferul de cunoștințe, de a se utiliza pe deplin tehnologiile informației și comunicațiilor, de a se asigura că ideile inovatoare pot fi transpuse în noi produse și servicii care generează creștere, locuri de muncă de calitate.

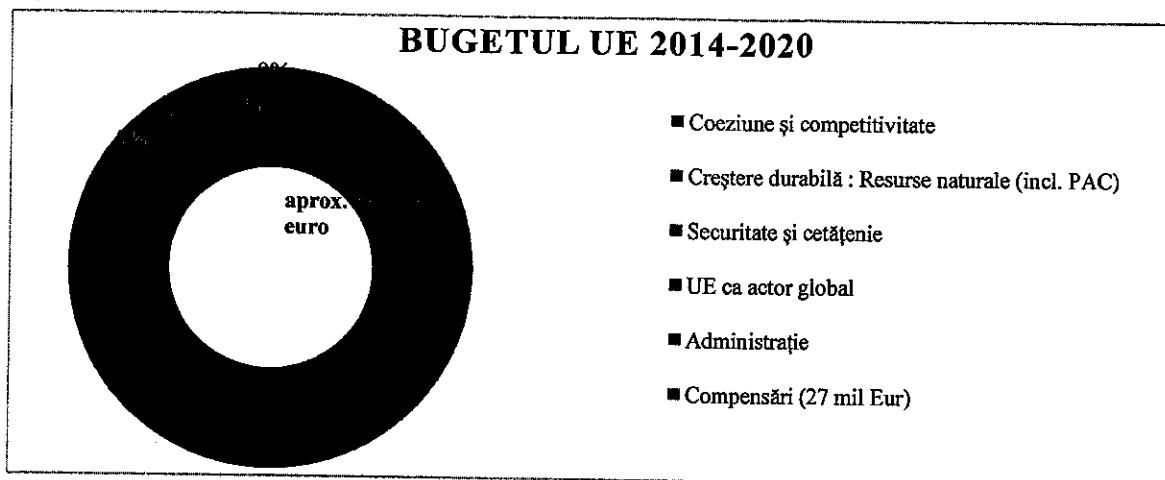
Inițiativa emblematică “O Uniune a inovării”

La nivel național, statele membre vor trebui:

- să reformeze sistemele de cercetare-dezvoltare și inovare de la nivel național (și regional) pentru a promova excelența și specializarea inteligentă, să consolideze cooperarea între universități, mediul de cercetare și întreprinderi, să pună în aplicare programe comune și să întărească cooperarea transfrontalieră în domeniile în care UE aduce valoare adăugată pentru și să adapteze procedurile naționale de finanțare în consecință, să asigure difuzarea tehnologiei pe teritoriul UE;
- să garanteze existența unui număr suficient de absolvenți de universități de științe, matematică și inginerie și să axeze programele școlare pe creativitate, inovare și spirit antreprenorial;

- să acorde prioritate cheltuielilor destinate cunoașterii, inclusiv prin folosirea stimulentei fiscale și a altor instrumente financiare pentru a promova investiții private mai semnificative în cercetare-dezvoltare.

Inițiativa emblematică „Tineretul în mișcare”

La nivel național, statele membre vor trebui:

- să efectueze investiții eficiente în sistemele de învățământ și de formare la toate nivelurile (de la nivel preșcolar la nivel universitar);
- să amelioreze rezultatele în domeniul educației, tratând fiecare segment (preșcolar, primar, secundar, profesional și universitar) în cadrul unei abordări integrate, care să includă competențele-cheie și care are scopul de a reduce abandonul școlar timpuriu;
- să consolideze deschiderea și relevanța sistemelor de învățământ prin instituirea unor cadre naționale de calificare și printr-o mai bună direcționare a rezultatelor învățării spre nevoile pieței muncii;
- să faciliteze intrarea tinerilor pe piața muncii prin acțiuni integrate care cuprind, *inter alia*, îndrumare, consiliere și ucenicie.

Inițiativa emblematică „O agendă digitală pentru Europa”

La nivel național, statele membre vor trebui:

- să elaboreze strategii operaționale privind internetul de mare viteză și să orienteze fondurile publice, inclusive cele structurale, spre domeniile care nu sunt acoperite integral de investițiile private;
- să stabilească un cadru juridic pentru coordonarea lucrărilor publice astfel încât costurile pentru dezvoltarea rețelelor să se reducă;
- să promoveze dezvoltarea și utilizarea unor servicii online moderne și accesibile (de exemplu, e-guvernare, servicii de asistență medicală online, casa inteligentă, competențele informatice, securitatea).

TERITORIU

1. Noțiuni Generale

România este situată în emisfera nordică la intersecția paralelei 45° latitudine nordică și meridianul de 25° longitudine estică, iar în Europa în partea central sud-estică la distanțe aproximativ egale față de extremitățile continentului european. Suprafața țării este de 238 391 km², la care se adaugă 23 700 km² din platforma Mării Negre.

Teritoriul actual al României poartă și denumirea de spațiu carpato-danubiano-pontic, deoarece aceasta se suprapune unui sistem teritorial european, care s-a conturat după forma cercului Carpaților Românești și a regiunilor limitrofe impuse și subordonate complementar Carpaților, fiind mărginită în partea de sud de fluviul Dunărea, iar în partea de est de Marea Neagră.

Relieful este axat pe arcul Carpaților și se caracterizează prin varietate, proporționalitate, complementaritate și dispunere simetrică, repartitia este aproximativ egală la principalele unități de relief (28% munți, 42% dealuri și podișuri și 30% câmpii). În centrul teritoriului se află Podișul Transilvaniei, înconjurat de lanțurile muntoase ale Carpaților Orientali, Meridionali și Occidentali, la exteriorul cărora se întind, ca o treaptă mai joasă, podișuri și câmpii, către care trecerea se face prin intermediul dealurilor subcarpatice.

Teritoriul României este organizat în unități administrativ-teritoriale: județe, municipii orașe, comune și sate. Capitala României este municipiul București, aceasta fiind organizată pe sectoare. Județul este unitatea administrativ-teritorială alcătuită din municipii, orașe și comune - unități de bază - administrativ teritoriale. Organizarea județelor se face în funcție de condițiile geografice, economice și social-politice. Județul asigură dezvoltarea social - culturală și edilitar - gospodărească a municipiilor, orașelor și comunelor.

Municipiul este localitatea urbană care are un număr mai mare de locuitori, o industrie dezvoltată, o însemnătate deosebită în viața economică, social - politică și cultural - științifică a țării, un important fond de locuințe și dotări edilitar - gospodărești, o rețea complexă de unități de învățământ, sănătate și cultură. Municipiile în care își au sediul prefecturile sunt municipii - reședință de județ.

Pe de altă parte, orașul este centrul de populație mai dezvoltată din punct de vedere economic, social - cultural și edilitar - gospodăresc.

Nu în ultimul rând, comuna este unitatea administrativ - teritorială alcătuită din unul sau mai multe sate care cuprind populația rurală, fiind organizată în funcție de condițiile economice, social-culturale și geografice. Satele în care își au reședința primăriile (organele de conducere ale comunei) sunt reședință de comună. Satul este unitatea administrativ - teritorială elementară.

În prezent, în România sunt 320 de localități urbane, 103 municipii și 217 orașe. Acestea sunt repartizate într-un mod echilibrat în teritoriu, inclusiv marile centre urbane, fiecare regiune de dezvoltare dispunând de câte un oraș de aproximativ 250.000 locuitori, excepție făcând regiunea de Sud-Est cu peste 250.000 locuitori. Există, însă și localități izolate, respectiv sate și cătune, amplasate la

la distanțe considerabile de centrele comunale, care un număr mic de locuitori și foarte puțin dezvoltate din punct de vedere economic.

Din 1998, România este împărțită în 8 regiuni de dezvoltare corespondente nivelului NUTS (Nomenclatorul Unităților Teritoriale Statistice) II de diviziuni al Uniunii Europene, dar fără a avea capacități administrative, fiind folosite în special pentru coordonarea proiectelor de dezvoltare regională.

Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale, nu au personalitate juridică, fiind rezultatul unui acord liber între consiliile județene și cele locale. Regiunile de dezvoltare a României sunt: Nord - Vest, Nord - Est, Sud - Vest, Sud - Est, Sud, Vest, Centru și București - Ilfov

1. Localizarea geografică

Regiunea Centru este localizată în centrul țării, fiind situată la nivel de continent în partea de sud-est a Europei și a Uniunii Europene. Regiunea Centru este străbătută de meridianul de 25° longitudine estică și paralela 46° latitudine nordică. Este așezată pe cursurile superioare și mijlocii ale Mureșului și Oltului.

Ca poziționare geografică, Regiunea Centru ocupă un loc privilegiat, de unde leagă conexiuni cu 6 din cele 8 regiuni de dezvoltare, înregistrându-se distanțe aproximativ egale din zona ei centrală până la punctele de trecere a frontierelor.

Regiunea Centru este formată din 6 județe (Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu), județe care împreună au o suprafață totală de 34100 km², reprezentând 14,3% din teritoriul țării. Din suprafața totală a Regiunii Centru, județul Alba ocupă o pondere mijlocie (18,3%), județele Sibiu și Brașov având și ele o pondere mijlocie de (15,9%) respectiv (15,7%), urmând cu o pondere mare județele Mureș (19,7%) și Harghita (19,5%), iar la polul opus fiind județul Covasna (10,9%)

ANALIZA SOCIO -ECONOMICĂ

TERITORIUL

Strategia de dezvoltare economică

TERITORIU

1. Noțiuni Generale

România este situată în emisfera nordică la intersecția paralelei 45° latitudine nordică și meridianul de 25° longitudine estică, iar în Europa în partea central sud-estică la distanțe aproximativ egale față de extremitățile continentului european. Suprafața țării este de 238 391 km², la care se adaugă 23 700 km² din platforma Mării Negre.

Teritoriul actual al României poartă și denumirea de spațiu carpato-danubiano-pontic, deoarece aceasta se suprapune unui sistem teritorial european, care s-a conturat după forma cercului Carpaților Românești și a regiunilor limitrofe impuse și subordonate complementar Carpaților, fiind mărginită în partea de sud de fluviul Dunărea, iar în partea de est de Marea Neagră.

Relieful este axat pe arcul Carpaților și se caracterizează prin varietate, proporționalitate, complementaritate și dispunere simetrică, repartiția este aproximativ egală la principalele unități de relief (28% munți, 42% dealuri și podișuri și 30% câmpii). În centrul teritoriului se află Podișul Transilvaniei, înconjurat de lanțurile muntoase ale Carpaților Orientali, Meridionali și Occidentali, la exteriorul cărora se întind, ca o treaptă mai joasă, podișuri și câmpii, către care trecerea se face prin intermediul dealurilor subcarpatice.

Teritoriul României este organizat în unități administrativ-teritoriale: județe, municipii orașe, comune și sate. Capitala României este municipiul București, aceasta fiind organizată pe sectoare. Județul este unitatea administrativ-teritorială alcătuită din municipii, orașe și comune-unități de bază-administrativ teritoriale. Organizarea județelor se face în funcție de condițiile geografice, economice și social-politice. Județul asigură dezvoltarea social-culturală și edilitar-gospodărească a municipiilor, orașelor și comunelor.

Municipiul este localitatea urbană care are un număr mai mare de locuitori, o industrie dezvoltată, o însemnătate deosebită în viața economică, social-politică și cultural-științifică a țării, un important fond de locuințe și dotări edilitar-gospodărești, o rețea complexă de unități de învățământ, sănătate și cultură. Municipiile în care își au sediul prefecturile sunt municipii -reședință de județ.

Pe de altă parte, orașul este centrul de populație mai dezvoltată din punct de vedere economic, social-cultural și edilitar-gospodăresc.

Nu în ultimul rând, comuna este unitatea administrativ-teritorială alcătuită din unul sau mai multe sate care cuprind populația rurală, fiind organizată în funcție de condițiile economice, social-culturale și geografice. Satele în care își au reședința primăriile (organele de conducere ale comunei) sunt reședință de comună. Satul este unitatea administrativ-teritorială elementară.

În prezent, în România sunt 320 de localități urbane, 103 municipii și 217 orașe. Acestea sunt repartizate într-un mod echilibrat în teritoriu, inclusiv marile centre urbane, fiecare regiune de dezvoltare dispunând de câte un oraș de aproximativ 250.000 locuitori, excepție făcând regiunea de Sud-Est cu peste 250.000 locuitori. Există, însă și localități izolate, respectiv sate și cătune, amplasate

la distanțe considerabile de centrele comunale, care un număr mic de locuitori și foarte puțin dezvoltate din punct de vedere economic.

Din 1998, România este împărțită în 8 regiuni de dezvoltare corespunzătoare nivelului NUTS (Nomenclatorul Unităților Teritoriale Statistice) II de diviziuni al Uniunii Europene, dar fără a avea capacitate administrativă, fiind folosite în special pentru coordonarea proiectelor de dezvoltare regională.

Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale, nu au personalitate juridică, fiind rezultatul unui acord liber între consiliile județene și cele locale. Regiunile de dezvoltare a României sunt: Nord - Vest, Nord - Est, Sud - Vest, Sud - Est, Sud, Vest, Centru și București - Ilfov

1. Localizarea geografică

Regiunea Centru este localizată în centrul țării, fiind situată la nivel de continent în partea de sud-est a Europei și a Uniunii Europene. Regiunea Centru este străbătută de meridianul de 25° longitudine estică și paralela 46° latitudine nordică. Este așezată pe cursurile superioare și mijlocii ale Mureșului și Oltului.

Ca poziționare geografică, Regiunea Centru ocupă un loc privilegiat, de unde leagă conexiuni cu 6 din cele 8 regiuni de dezvoltare, înregistrându-se distanțe aproximativ egale din zona ei centrală până la punctele de trecere a frontierelor.

Regiunea Centru este formată din 6 județe (Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu), județe care împreună au o suprafață totală de 34100 km², reprezentând 14,3% din teritoriul țării. Din suprafața totală a Regiunii Centru, județul Alba ocupă o pondere mijlocie (18,3%), județele Sibiu și Brașov având și ele o pondere mijlocie de (15,9%) respectiv (15,7%), urmând cu o pondere mare județele Mureș (19,7%) și Harghita (19,5%), iar la polul opus fiind județul Covasna (10,9%)

Relieful Regiunii Centru se caracterizează prin varietate, având zone predominant muntoase, cu un ridicat potențial turistic și cu marjă mare de dezvoltare a zootehniei, dar și suprafețe de platou și luncă favorabile culturilor agricole.

Suprafața montană se întinde pe 47% din suprafața Regiunii Centru, având acoperite părțile de est, sud și vest ale regiunii.

În ce privește câmpiile, Regiunea Centru este lipsită de aceste suprafețe, însă relieful cuprinde părți importante din cele trei ramuri ale Carpaților României, zonei colinare a Podișului Transilvaniei și depresiunile din zona de contact dintre zona colinară și cea montană.

Relieful Regiunii Centru cuprinde părți însemnate din Carpații Românești și cea mai mare parte a Depresiunii Colinare a Transilvaniei. Estul, sudul și vestul este structurat după cum urmează:

Astfel, Carpații Orientali se prezintă cu două subdiviziuni: Grupa Centrală (munții vulcanici Călimani, Gurghiu, Harghita, Munții Giurgeului, Masivul Hășmaș, Munții Ciucului, Munții Nemira), depresiuni intramontane (Depresiunea Borsec, Depresiunea Bilbor, Depresiunea Giurgeului, Depresiunea Ciucului), munții Perșani, Baraolt și Bodoc ce pătrund digitat în valea Oltului, fiind munți grefați pe formațiuni sedimentare) și Grupa Curburii (munții Vrancei, Munții Bârsei, Munții Baiului, Munții Siriului, Masivul Ciucaș), depresiuni intramontane (Depresiunea Bârsei, Depresiunea Întorsurii Buzăului, Depresiunea Târgu Secuiesc), cea mai mare depresiune fiind Depresiunea Brașovului.

Carpații Meridionali cu trei subdiviziuni: Grupa Bucegi (Munții Bucegi, Piatra Craiului, Masivul Leaota, Culoarul depresionar Rucăr - Bran), Grupa Făgărașului (Munții Făgărașului), Grupa Parângului (Munții Cindrel, Șureanu, Lotrului).

Carpații Occidentali cu Munții Apuseni (Masivul Bihor, Muntele Mare, Munții Vlădeasa, Munții Metaliferi cu Munții Trascău), depresiunile intramontane (Depresiunea Zlatna, Depresiunea Arieșului, Depresiunea Abrudului).

Relieful județului Alba este dominat de zonemontane, fiind format din 4 unități majore: Munții Apuseni (Munții Trascău, Munții Metaliferi, Munții Bihor, Muntele Mare) în partea nord-vest, Carpații Meridionali (Munții Șureanu) în partea de sud, Podișul Târnavelor în partea de est și Culoarul Alba Iulia-Turda în partea centrală.

Județul Alba este situat în partea central vestică a României pe cursul râului Mureș și al afluenților săi, fiind limitat de județul Cluj la nord, județul Bihor și județul Arad la nord-vest, județul Vâlcea la sud, județul Sibiu la est și județul Mureș la est și nord-est.

În partea de vest și nord-vest se află Munții Apuseni, aceștia fiind caracterizați printr-o structură geologică complexă cu resurse de minereuri neferoase (cupru, plumb, zinc) și metale prețioase (aur, argint).

Județul Alba beneficiază de o diversitate a formelor de relief, fapt ce îl plasează printre puținele din țară cu o zestre atât de bogată în peisaje pitorești și așezări umane.

Comuna Meteș se află situată în partea central-vestică a județului Alba, la o distanță de 17 km de municipiul Alba Iulia și aproximativ 17 km de orașul Zlatna. Este situată la o altitudine de 314 m deasupra nivelului mării, având coordonatele de 46⁰6'0" N și 23⁰25'0" E în format DMS (grade, minute, secunde).

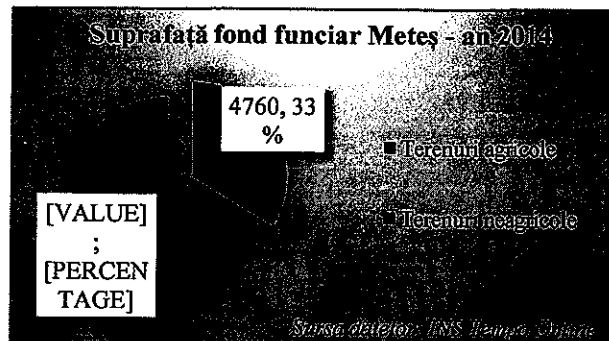
Ca și așezare geografică, comuna Meteș este situată în cadrul Munților Apuseni, între Munceii Vântului la sud și Munții Trascăului la nord fiind străbătută de Valea Ampoiului.

Comuna Meteș are următorii vecini:

- la est: comuna Ighiu și municipiul Alba Iulia;
- la vest: orașul Zlatna;
- la sud: Comuna Blandiana și comuna Vințu de Jos;
- la nord: comuna Întregalde și comuna Ighiu.

Suprafața totală a comunei potrivit datelor statistice din 2014 furnizate de Institutul Național de Statistică este de 14.224 ha. Aceasta este compusă din 4.760 ha terenuri agricole și 9.464 ha terenuri neagricole.

2. Organizarea administrativ teritorială a județului și structura așezărilor rurale în regiune

La nivelul județului Alba, organizarea administrativă a teritoriului are loc astfel: 4 Municipii, 7 Orașe, 67 Comune și 656 Sate.

Din punctul de vedere al numărului de sate componente/comună, situația a fost relativ constantă în ultimii 8 ani, atât la nivel național, cât și la nivel regional sau județean, după cum se poate observa în tabelul de mai jos:

	România			Regiunea Centru			Alba		
	Comune	Sate	Medie sate/comună	Comune	Sate	Medie sate/comună	Comune	Sate	Medie sate/comună
2007	2856	12955	4,536	357	1788	5,008	67	656	9,791
2008	2860	12956	4,530	357	1788	5,008	67	656	9,791
2009	2860	12956	4,530	357	1788	5,008	67	656	9,791
2010	2861	12956	4,528	357	1788	5,008	67	656	9,791
2011	2861	12957	4,528	357	1788	5,008	67	656	9,791
2012	2861	12957	4,528	357	1788	5,008	67	656	9,791
2013	2861	12957	4,528	357	1788	5,008	67	656	9,791
2014	2861	12957	4,528	357	1788	5,008	67	656	9,791

Sursa datelor: INS Tempo Online

În structura comunei Meteș se regăsc 8 sate componente:

- Meteș;
- Ampoița;
- Lunca Ampoiței;
- Lunca Meteșului;
- Poiana Ampoiului;
- ...

- Tăuți;
- Văleni.

De asemenea, în comuna Meteș sunt întâlnite și 4 cătune:

- Isca;
- Pădurea Tăuți;
- Poiana Ursului;
- Remetea.

Localitatea Meteș este și reședință de comună, luând ființă pe pantele versantului stâng al Ampoiului și coborând spre drumul de pe Valea Ampoiului (DN74).

Astfel, satul Meteș este un sat de vale, adunat pe terasa Ampoiului, având unele gospodării risipite pe versantul stâng al Ampoiului și pe Valea Meteșului.

Satul Ampoița s-a născut într-un bazinet de pe cursul râului Ampoița, la 3 km de vărsarea acestuia în Ampoi. Cu trecerea timpului, satul s-a alungit înspre gura râului, spre șoseaua națională și calea ferată.

Satul Ampoița are un intravilan cu o suprafață de 122 ha, ce se întinde de-a lungul văii Ampoiței, de la vărsarea acesteia în Ampoi pe o lungime de cca. 8 km.

Satul Lunca Ampoiței este dezvoltat pe cursul superior al Văii Ampoița și are o formă alungită ce ține pe lungul drumului comunal. Răspândirea acestui sat a fost limitată de zona montană dintre izvoarele Ampoiței și Cheile Ampoiței, situate în bazinul mijlociu al văii.

Satul Lunca Meteșului a luat ființă în același mod ca satul Lunca Ampoiței fiind așezate unul în continuarea celuilalt. Cele două sate au o lungime de 1300 m și o desfășurare pe verticală între 250 și 300 m. Pe versantul drept se află câteva peșteri dintre care cea mai mare, Peștera Liliecilor cu o lungime de 311 m. Suprafața protejată este de 41 ha.

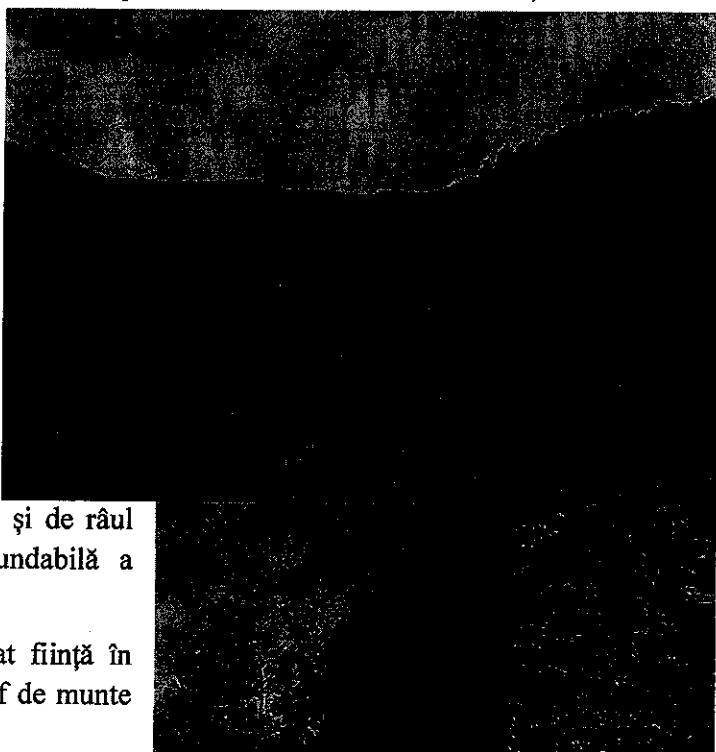

Poiana Ampoiului este un sat plasat pe malul drept al Văii Ampoiului, dezvoltat într-un bazinet constituit la vărsarea pârâului Bobu. Ca și răspândire, este un sat de vale adunat, ce s-a dezvoltat pe terasa râului Ampoi și pe văile afluate. Dezvoltarea localității se limitează datorită versanților înconjurători și de lunca inundabilă a Ampoiului. Cu trecerea timpului, localitatea s-a extins pe malul stâng al Ampoiului, de-a lungul drumului național.

Situat în partea de vest a comunei, pe valea Ampoiului, satul Presaca Ampoiului se întinde atât pe malul râului Ampoi, cât și pe malul celor 3 văi care străbat satul: Valea Mare, Valea Bibarțului, Valea Rîmeți și Pârâul Alunelor. Valea Mare, curge de la nord spre sud și este compusă din două văi: Valea Frâului și Valea lui Călbăzăș.

Ca și structură este un sat adunat, însă are o formă digitată, dezvoltarea lui fiind limitată de versanții înconjurători și de lunca inundabilă a Ampoiului. Odată cu trecerea anilor, localitatea s-a dezvoltat și pe malul stâng al Ampoiului, de-a lungul șoselei și a văii Bibarțului.

Satul Tăuți se află situat pe Valea Ampoiului, într-un bazinet depresionar, unde se varsă Valea Ampoiului pe malul drept, cu prelungiri în amonte până la Pârâul Valea Satului și în aval până la Pârâul Valea Bobului, precum și pe malul stâng al Ampoiului, de-a lungul DN74. Ca și celelalte sate, satul Tăuți este limitat în a se dezvolta, datorită versanților cât și luncii inundabile a Ampoiului. Satul este traversat de calea ferată Alba Iulia-Zlatna și de râul Ampoi, ocupând o parte din lunca inundabilă a acestuia.

Satul Tăuți este cunoscut că a luat ființă în apropierea Cetății Tăuți, situată pe un vârf de munte care domină Valea Ampoiului.

Satul Vălenis-a fixat pe malul drept al Ampoiului, în dreptul localității Meteș, la vărsarea văii Găureni și pe versanții acesteia. Structura satului este adunată, în zona de luncă și răsfirată pe versanți, iar forma este tentaculară.

Localitatea Isca este un cătun de munte tipic, cu gospodării risipite pe interfluviul dintre văile Meteș și Isca. Localitatea nu beneficiază de acces facil, de aceea dezvoltarea acesteia este limitată.

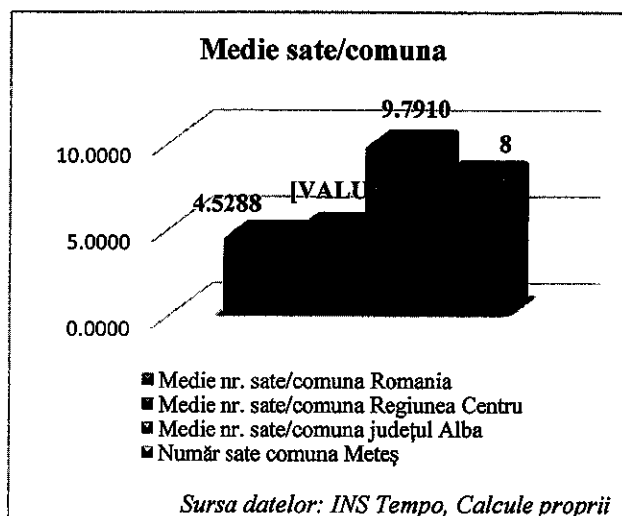

Cătunul Pădurea Tăuți este un sat cu case risipite, situat pe versantul și platourile de pe partea dreaptă a Ampoiului, în aval de satul Tăuți. Accesul în cătun este greoi, de aceea dezvoltarea este limitată, în localitate regăsindu-se trei gospodării situate la Gura Ampoitei.

Localitatea Poiana Ursului este un cătun, situat pe platourile culmilor de la sudul localității Văleni. Cătunul are o structură tipică de munte, cu case risipite, limitat în dezvoltare datorită drumului greu accesibil. Poiana Ursului, cuprinde în structura sa 10 gospodării, situate în bazinul superior al văii Mărgineanului la altitudine medie de 650 m.

Situată între Ampoița și Cheile Ampoitei, localitatea Remetea este un cătun de munte format din două grupuri de gospodării, unul pe Valea Ampoitei, iar celălalt pe pâraul Maciului.

Astfel, referitor la numărul de sate, în anul 2014 reveneau în medie 4,52 sate la o comună la nivel național; 5,008 sate la o comună la nivel de Regiune Centru și 9,791 sate la o comună la nivelul județului Alba. Prin urmare, se observă o diferență comparativ cu situația comunei Meteș care are în structura sa 8 sate, cu 4 sate mai mult față de media pe național, și cu 3 sate mai mult față de media pe regiune. În general, o comună cu mai multe sate atrage aspecte pozitive, dar și aspecte negative. În timp ce un număr mai mare de sate înseamnă o sumă mai mare ce se adună la bugetul local din taxe și impozite, administrarea acestora poate ridica probleme datorită volumului de muncă implicat pentru monitorizarea și dezvoltarea lor.

3. Cadrul natural

3.1. Relieful

Ca și poziționare geografică, localitatea Meteș se situează pe culoarul Văii Ampoiului mijlociu între Munții Vințului la sud, Munții Trascăului la nord și Munții Auriferi la vest și nord vest.

Partea de nord a comunei este marcată de Munții Trascăului, aceștia reprezentând cea mai complexă unitate din punct de vedere petrografic și sculptural, un amestec de roci: petice cristaline, calcare, roci ale flișului cretacic, ofiolite și sedimente neogene. În peisaj, se disting trei suprafețe de netezire, caracteristice munților mai mici de înălțimeși periferici, cele mai înalte vârfuri găsindu-se în partea nordică în Platoul Ciumerna după cum urmează:

- Vârful Băieșul (1300m); Vârful Arsurii (1150m); Grohota Pragului (1236m); Frasinul (1120m); Dosul Blidarului (1094m); Padoșul (1016m); iar în partea sudică în Munții Vințului:

- Vârful Mare (1010 m); Hotarului (859 m); Gorganu (877m).

Caracteristic reliefului de pe Valea Ampoiului este prezența olistolitelor, acei martori de eroziune calcaroși, ca un bloc de dimensiuni metrice sau zeci de metri, detașat și transportat din locul lui de origine, prin alunecare gravitațională, făcându-le stânci izolate, albul lor contrastând cu verdele de câmpie. Aceste forme de relief uriașe sunt desprinderi dintr-o faleză calcaroasă care apoi au alunecat

pe taluzul continental și s-au înședimentat în masa flișului. Numite de localnici pietre, acestea sunt Calcarele de la Ampoița, Piatra Boului, Piatra Varului, Piatra Lira, Piatra Peșterii, Piatra Purului, Piatra Măgulici, Piatra Corbului, Piatra Bratei, Piatra Bolca, Piatra Năsoaei etc.

O parte însemnată din teritoriul comunei Meteș este situată pe zonă de versant cu dealuri și munți. În partea de nord a Munților Trascău și a Văii Ampoiului altitudinile depășesc cu lejeritate 1000 m, pe când în partea de sud a văii, în Munceii Vântului, altitudinile maxime au valori de până la 1000 m.

Teritoriul comunei Meteș este oarecum suprapus de estul depresiunii Zlatna și partea vestică a zonei depresionare Ampoi-Ampoița.

Depresiunea Zlatna se dezvoltă de la est spre vest, pe cca. 15 km, având o lățime care atinge 0,8 km în zona Presaca Ampoiului.

Munții Vințului sunt situați în partea sudică a teritoriului și sunt individualizați de masivele: Dealul Ghiocan, Dealul Mamut, Dealul Bobului, Piatra Șoimului, Dealul Găurenilor, Dealul Cetății, etc.

Depresiunea Ampoi-Ampoița se află situată pe cursul mijlociu al Ampoiului și pe cel inferior al văilor Meteș, Ampoița și Ighiel.

3.2. Clima

3.2.1. Context Climatic

Climatul temperat continental al Regiunii Centru este nuanțat de influențele climatice exterioare datorită poziției în teritoriul României și a Europei. Pe aproape întreaga suprafață a regiunii se resimt influențele climatice vestice (Munții Apuseni și Depresiunea Colinară a Transilvaniei), pe o suprafață îngustă din partea de nord a Carpaților Orientali, în timpul iernii sunt prezente influențele baltice.

Este bine de știut că principalul factor care influențează distribuția parametrilor climatici îl constituie relieful. Caracteristicile de bază ale reliefului zonei sunt: altitudinea, orientarea versanților în raport cu poziția Soarelui și cu deplasarea maselor de aer, tipul formei de relief și structura petrografică. Altitudinea, în funcție de trepte se dovedește a avea rolul cel mai important în distribuția parametrilor climatici.

La nivelul județului Alba, clima are un caracter continental și variază în funcție de unitățile de relief, încadrându-se în 2 sectoare mari: în zonele montane se înregistrează o climă rece și mai umedă, iar în zona de dealuri, mai caldă și ceva mai uscată.

Mergând pe același fond, comuna Meteș se află situată în zona unui climat temperat-continental, beneficiind de adăpost și prin prisma faptului că este poziționată pe Valea Ampoiului.

Clima Văii Ampoiului prezintă particularități specifice zonei depresionare și a munților mijlocii favorizând pădurile de foioase.

3.2.2. Regimul termic

Temperatura medie multianuală este cuprinsă între 6°C și 9°C în funcție de altitudine. Temperaturile cele mai scăzute se înregistrează în luna ianuarie, cuprinse între -3°C și -4°C , iar cele mai ridicate sunt înregistrate în luna iulie, cuprinse între 28°C și 20°C . Prima zi cu îngheț se înregistrează în jurul datei de 21 octombrie, iar ultima în 21 aprilie.

Umiditatea relativă este de aproximativ 84%, iar precipitațiile medii multianuale sunt în jur de 800 mm. Stratul de zapadă se menține în medie cca. 32,9 zile pe an.

4. Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică a județului Alba aparține în întregime bazinului râului Mureș, râu ce intră în județ în amonte de confluența cu Arieșul (270 m) și iese în aval de confluența Văii Băcăinți (202 m). Afluenții cei mai importanți sunt pe dreapta: Arieșul, Aiudul, Geoagiul, Gâlda și Ampoiul iar pe stânga Târnavă, Sebeșul, Pianul și Cugirul.

Rețeaua hidrografică a comunei Meteș este compusă din râul Ampoi, afluent de dreapta al râului Mureș. Râul Valea Ampoiului izvorăște de la o altitudine de 1.080 m, de sub dealul Petricea, având un curs de la Vest la Est și o lungime de 57 km.

Panta medie este de 15%, coeficientul de sinuozitate este de 1,32 m, iar suprafața bazinului de 570 km².

Comuna Meteș primește pe Râul Ampoi următorii afluenți: Valea Bibartului, Valea Mare, Valea Rîmeții, Valea Ursului în localitatea Presaca Ampoiului, Valea Bobului și Valea Purcăreții în localitatea Poiana Ampoiului, Valea Satului și Valea lui Bojin în localitatea Văleni, Valea Meteșului în localitatea Meteș, Pârâul Bobului și Pârâul Cetății în localitatea Țăuși și Valea Ampoitei în localitatea Ampoița.

Principalul afluent al Ampoiului, Valea Ampoitei, este sprijinită pe partea stângă, de o culme principală care reprezintă și cumpăna de ape între aceasta și Valea Ighiului. Dinspre amonte spre aval, cele mai importante vârfuri ale acestei culmi sunt: Muchea Muncelului (1284 m), Grohotul Pragului (1236 m), Vârful Obârșiei (1049 m), Vârful Prislop (1025 m), Dealul Popii (802 m), Dealul Ferului (634 m), Dealul Holmului (426 m), fiind urmată de zona de luncă cu altitudini în jurul a 300 m.

În partea dreaptă a Văii Ampoitei, principala culme reprezintă cumpăna apelor dintre Valea Ampoitei și Valea Meteșului, având împrejur înălțimile: Dealul Lung (1230 m), Vârful Măgura (1236 m), Colțul Înalt (1016 m), Vârful Osoiului (950 m), Vârful Fecioarei (542 m) și Vârful Chicera (469 m).

Pe partea vestică, pe stânga Ampoiului, în zona de izvoare a văii Isca, se afla Muchea Mărului (1075 m), iar mai spre sud de Valea Albinii: Dealul Jidovina (766 m), Dealul Toaca (608 m) și Dealul Morii 0445 m).

De asemenea, pe partea dreaptă a râului Ampoi, paralel cu albia râului, se ridică spre nord o serie de culmi, unde principalele altitudini sunt: Vârful Mare (1011 m), Piciorul Ursului (955 m), Dealul Hotărașa (859 m), Vârful Stăuini (919 m) și Vârful Pleșa Melcului (703 m).

Ampoița izvorăște de sub vârful Arsurii, de la o altitudine de 1.095m având o lungime de 17 km, iar suprafața bazinului fiind de 52 km². Afluenții cei mai importanți sunt pe partea stângă: Văile Frasinului, Macrii, Corbului, Bisericii și Varului.

Astfel, din amonte înspre aval își fac apariția următoarele vârfuri: Vârful Lui Aron (479 m), Vârful Frasinului (1120 m), Vârful Dumbrava (645 m), Dealul Ursului (813 m), Vârful Stăuini Poiană (709 m), Dealul Găureni (659 m).

Pe teritoriul comunei Meteș nu există lacuri naturale sau antropice.

De-a lungul timpului cursurile de ape au săpat prin eroziune variate forme de relief impresionante precum Văile Bibarțului, Valea Albinii, Valea Meteșului și Valea Ampoiței.

Valea Bibarțului prezintă o pantă accentuată pe cursul său mijlociu unde se întâlnesc numeroase repezișuri și cascade, are o lungime de 8 km, iar suprafața bazinului este de 9 km².

Valea Albinii este mai scurtă decât Valea Ischii și odată cu adâncitura formată a dezgolit numeroase olistolite care acum formează porțiuni de sectoare de chei.

Valea Ampoiței taie un olistolit calcaros unde firul de apă al văii reprezintă numeroase repezișuri, cascade și marmite care produc un impact vizual uluitor.

Valea Ampoiței, prin străpungerea unui bloc olistolitic, a creat spectaculoase chei pe o lungime de 1.300 m, care apoi se continuă cu un defileu până în amonte de Remetea.

Valea Meteșului are o lungime de 8 km, este orientată pe NV-SE, este o pantă importantă, având ca afluenți două cursuri principale: Valea Isca și Valea Albinii. Suprafața bazinului Văii Meteșului este de 19 km².

Însatul Presaca Ampoiului apele curgătoare care se varsă în râul Ampoi sunt: Valea Bibarțului, Valea Mare, Valea Ursului și Valea Rîmeți.

Valea Bibarțului adună aici în sat Pârâul Plopilor, Pârâul Românesii, Pârâul Nojii și Valea Mierilor.

Valea Mare adună Valea Frâului și Valea Călbăzăș, acestea două unindu-se aproape de intrarea în sat la locul pe care localnicii îl numesc „Piatra Iancului”. Valea Frâului se împarte, la rândul ei în două pâraie ce izvorăsc de sub masivii Bobuși Vârful Mare, iar Valea Călbăzăș strange maimulte pâraie șianume: Pârâul Marcului și Pârâul lui Nistor (din stânga), Pârâul Mățului, Pârâul Purcăreții și Pârâul Plopilor (din dreapta).

Valea Ursului își are izvorul în partea vestică a masivului Bobuși adună și Pârâul Fântâni și Pârâul lui Peteu.

La nivelul comunei sunt întâlnite pe marginea drumului, ziduri de sprijin și gabioane pentru protecție (pe DC68 Ampoița – Lunca Meteșului, Drum comunal Meteș – Isca și Drum comunal Presaca - Răcățuin)

Sunt construite și poduri de trecere peste râul Ampoi: în localitatea Presaca Ampoiului, în localitatea Poiana Ampoiului, în localitatea Văleni și în localitatea Tăuți.

La nivelul comunei întâlnim și cursuri de apă cu caracter semipermanent, acestea se încarcă în perioadele cu ploi abundente și torențiale ce au loc în cursul anului. Dintre acestea amintim: Pârâul Pripoarălor, Valea Ursului, Pârâul Gomnușa, etc.

5. Resursele solului

Regiunea Centru este cunoscută ca având diversitate geologică și mineralogică cu existența tuturor treptelor de relief, cu structură pedologică complexă, diversitatea categoriilor de folosință a terenurilor, varietatea elementelor hidrografice și potențialul forestier fiind principalele elemente ce stau la baza unei game variate de bogății naturale ce se găsesc atât în interiorul cât și la exteriorul suprafeței Regiunii Centru.

Diversitatea bogățiilor naturale existente pe cuprinsul Regiunii Centru constituie o premiză importantă în dezvoltarea economică. Cea mai importantă resursă a subsolului o constituie zăcămintele de gaz metan, urmate de combustibilii fosili (cărbunele), resursele metalifere, sarea, apele minerale, sulful și rocile de construcție.

În județul Alba, principalele resurse naturale sunt: resurse metalifere neferoase (aur, argint, cupru, plumb, zinc, pirită, mercur), sare, roci de construcție (marmură, nisipuri, pietrișuri, calcar, gresie, tufuri vulcanice, marne), gaz metan, lemn.

6. Flora și fauna

Regiunea Centru dispune de un capital natural deosebit, pe teritoriul acesteia regăsiindu-se 3 din cele 5 regiuni biogeografice ale României: bioregiunea alpină, continentală și mici insule cu vegetație stepică.

Din numărul total al siturilor Natura 2000 declarate în România, 114 sunt pe teritoriul Regiunii Centru, având un grad de acoperire de aproximativ 35 %. Din totalul siturilor Natura 2000 din Regiunea Centru, 23 sunt arii de protecție specială avifaunistică, iar 91 sunt situri de importanță comunitară. De asemenea, la nivel regional au fost identificate 52 de habitate de interes comunitar și 269 de specii prioritare.

În județul Alba, rezervațiile naturale cele mai importante sunt:

- speologice: peșterile Ghețarul Scărișoara, Pojarul Poliței, Poarta lui Ionele, Ghețarul de la Vârtop, Coiba Mare, Hodobana, Huda lui Păpară;
- geologice: klippele calcaroase Pietrele Ampoiței, Piatra Corbului, Calcarele de la Valea Mică, Piatra Boului, Piatra Bulbuci, Detunatele;
- paleontologice: Dealul cu melci, Calcarele cu echinide de la Gârbova de Sus;
- botanice: Scărița-Belioara, Poiana Narciselor de la Negrileasa, Poiana Narciselor de la Tecșești, Laricetul Vidolm, Molhașurile de la Căpățâna;
- geomorfologice: Râpa Roșie;

- complexe: Cheile Întregalde, Rameșului, Mănăstirii, Ampoitei, Aiudului, Tăul fără fund de la Băgau, Iezerul Șureanu, Iezerul Ighiel.

Întreg teritoriul județului Alba este populat cu o mare varietate de vânat și pește, oferind posibilități nemaipomenite pentru practicarea vânătorii și pescuitului recreativ – sportiv, având în vedere că pot fi vânat 14 specii de mamifere, peste 30 specii de păsări și se pot pescui mai mult de 50 specii de pești.

Fondurile cinegetice sunt populate cu aproape toate speciile de vânat existente în fauna sălbatică a țării, precum ursul bun, cerbul comun, cerbul lopătar, mistrețul, căprioara, cocoșul de munte, iepurele de câmp, fazanul, potârnichea, lupul, râsul, pisica sălbatică, gâsca și rața sălbatică, ierunca, sitarul, porumbelul gulerat, porumbelul de scorbura, prepelița, turturica, guguștiucul, sturzii, graurul, ciocârlia și multe alte specii de păsări sălbatice sedentare sau migratoare.

Vegetația naturală este variată, prezentând o etajare altitudinală. Astfel, în regiunile mai joase se întâlnesc păduri de foioase, iar la altitudini de peste 2.000 de metri sunt întâlnite pășuni subalpine și alpine, etajele intermediare fiind ocupate de pădurile de amestec de foioase și conifere și de pădurile de conifere. În Câmpia Colinară a Transilvaniei vegetația caracteristică este cea de silvostepă.

Referitor la comuna noastră, fauna este diferențiată, biotipul pădurilor de munte cuprinzând o mare varietate de specii. Fondul cinegetic este reprezentat de specii precum: căprioara, mistrețul, lupul, vulpea, viezurele, rozătoare, păsări, veverița, iepurele, insectivorele, etc.

În pădurile de pe teritoriul comunei, pe suprafața solului, trăiesc insectele care își aduc un aport important la afânarea solului.

Păsările reprezintă fauna prin specii precum: pițigoii, gaița, mierla, ciocanitoarea, etc.

Dintre speciile de reptile amintim: șopârta de câmp, șarpele de pădure, broaștele, gușterul, etc.

Cu o mare suprafață acoperită de apă, biotopul apelor curgătoare cuprinde specii de pești, cea mai cunoscută fiind păstrăvul în apele limpezi de munte. Regiunea oferă zone de vânătoare în păduri, și deși nu dispune de iazuri și heleștee, apele limpezi de munte oferă condiții optime de pescuit sportiv.

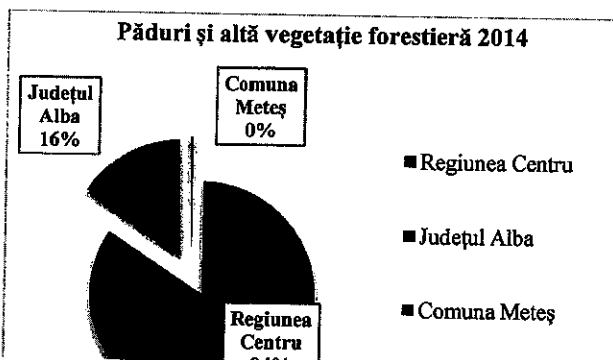
Clima specifică zonei a determinat etajarea vegetației pe o diferență de nivel de aproximativ 1000 m, între 260 m și 1300 m. Pădurile întâlnite sunt pădurile de fag, amestecate cu conifere, iar pe alocuri regăsim și molidul, stejarul, carpenul, frasinul, teiul, gorunul, etc.

Pădurile de molid și brad se întâlnesc la diferite altitudini, acestea regăsindu-se pe bazinetul superior al văilor Bibarț, Ampoita, Albinii și a unor afluenți ai acestora.

Există și un etaj forestier format din stejăriști, acesta coboară până la 350-450 m, reprezentativă fiind Dumbrava Corbului, situată în bazinul mijlociu al văii Meteșului.

Astfel, suprafețele de păduri și altă vegetație pentru anul 2014, conform datelor preluate de pe Institutul Național de Statistică înregistrează pentru Regiunea Centru 1.246.673 ha, județul Alba 227.846 ha și comuna Meteș 5.754 ha.

Privitor la informațiile furnizate de Primăria comunei Meteș pentru anul 2015, în

de tip foioase: care se împart în 903 ha pădure în comuna Meteș, 2778,65 ha în composesorate, 557 ha pentru biserici, 30 ha pentru școli, iar 1933 ha de pădure sunt în administrația Romsilva.

DEMOGRAFIE

DEMOGRAFIE

Demografia este studiul științific al populației. Demografii cercetează nivelurile și tendințele privind mărimea populației și componentele acesteia. În același timp, ei caută explicații ale schimbărilor demografice și impactul acestora asupra societății. Se folosesc de recensăminte, de înregistrările nașterilor, deceselor, de registrele vizelor și, uneori, de registrele școlare și chiar de registrele auto. Ei modelează aceste date în forme prelucrabile cum ar fi numere, rate sau rapoarte.

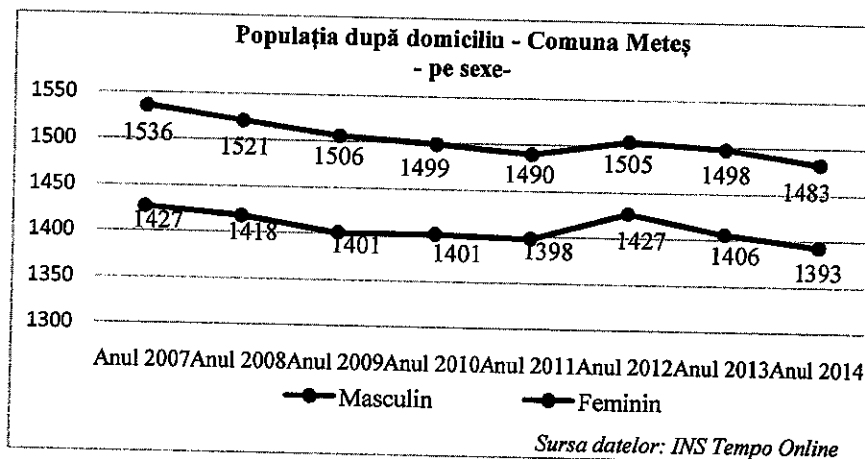
Populațiile sunt colectivități statistice de maximă complexitate și importanță a căror cunoaștere nu poate fi concepută fără existența unor informații statistice veridice, complexe și operative asupra volumului, distribuției teritoriale, structurii și evoluției lor în timp și spațiu. Pentru fiecare aspect, trăsătură sau problemă legată de populație s-au elaborat metode specifice de obținere a unor informații statistice care să reflecte corespunzător realitatea.

Sistemul informațional utilizat în studiile de geografia populației și așezărilor cuprinde o varietate foarte mare de surse: recensămintele populației, statistica stării civile, statistica migrației, anchetele și monografiile demografice, registrele de populație, registrele agricole, cărțile de imobil, listele de alegători, cadastrul funciar, rapoartele statistice privind activitatea economico-socială, recensăminte ale personalului de specialitate pe trepte de pregătire, rapoartele statistice etc.

Recensămintele populației (sau înregistrările similare acestuia) asigură cu precădere informații privind numărul și structura populației oferind o imagine secvențială a acesteia la un moment dat și într-un anumit loc. Este o înregistrare de tip static, cea mai veche în istoria omenirii. Recensămintele furnizează informațiile de bază cercetării științifice asupra principalelor fenomene demografice (fertilitate, natalitate, mortalitate și migrație), pentru descoperirea tendințelor de evoluție a fenomenelor demografice în trecut cât și în viitor.

1. Numărul populației

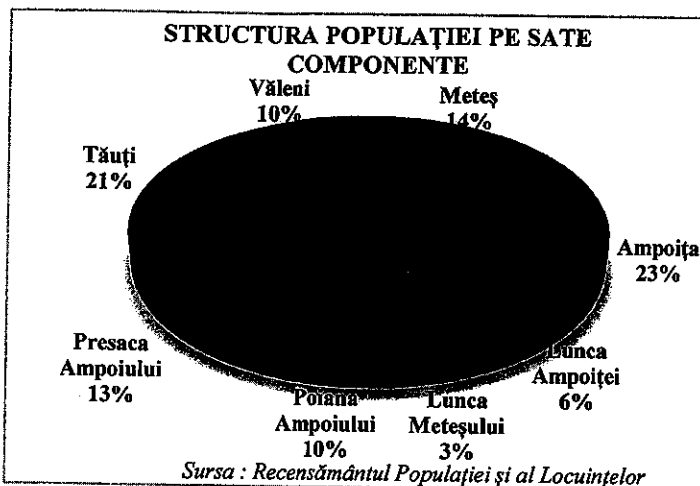
Conform datelor furnizate de INS, populația după domiciliu în comuna Meteș în anul 2014, era de 2.876 locuitori, numărul acestora a suferit de la an la an modificări vizibile, înscriind astfel un trend descendent, de la o populație de 2.963 locuitori în anul 2007.

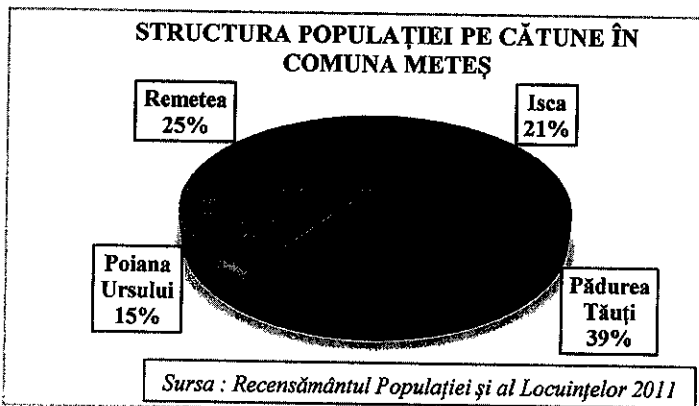
Conform datelor de la Recensământul Populației 2011, comuna Meteș este structurată pe 8 sate componente și 4 cătune având populația împărțită după cum urmează:

- 14% în satul Meteș;
- 23% în satul Ampoița;
- 6% în satul Lunca Ampoiței;
- 3% în satul Lunca Meteșului;
- 10% în Poiana Ampoiului;
- 13% în satul Presaca Ampoiului;
- 21% în satul Tăuți;
- 10% în satul Văleni.

În ce privește cătunele din comuna Meteș, acestea sunt populate astfel:

- 21% în cătunul Isca;
- 39% în cătunul Pădurea Tăuți;
- 15% în cătunul Poiana Ursului;
- 25% în cătunul Remetea.

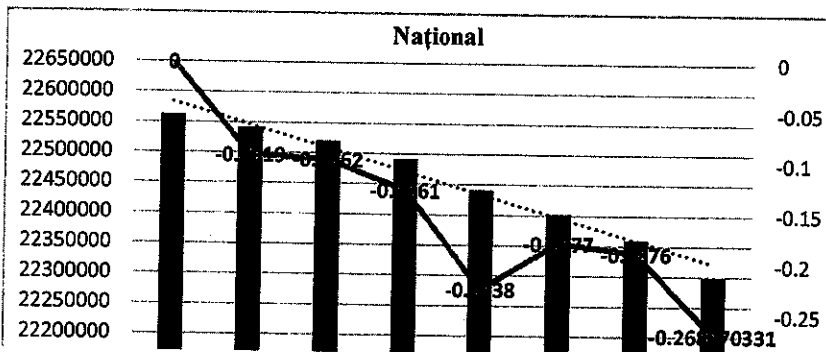
2. Evoluția populației

Numărul populației este un indicator de maximă generalitate, privit întotdeauna în strânsă legătură cu caracteristicile de spațiu și timp. Ca urmare, combinarea celor trei caracteristici (efectiv, spațiu, timp), justifică utilizarea unor noțiuni distincte privind acest indicator. Având în vedere teritoriul pe care îl locuiește, deosebim: numărul populației unei localități, al unei zone (regiuni), al unei țări, al unui continent sau al populației mondiale. Privită prin prisma diverselor caracteristici demografice, socio-economice, culturale, teritoriale etc., care o definesc, populația este o colectivitate eterogenă. În cadrul ei se pot individualiza însă subcolectivități sau subpopulații, care se caracterizează printr-un grad mai ridicat de omogenitate decât ansamblul din care fac parte, având la bază:

- caracteristici cantitative: dinamică, mobilitate, densitate, structură;

- caracteristici calitative: resurse de muncă, relații sociale, tradiții, obiceiuri.

Numărul înregistrat al populației este numărul

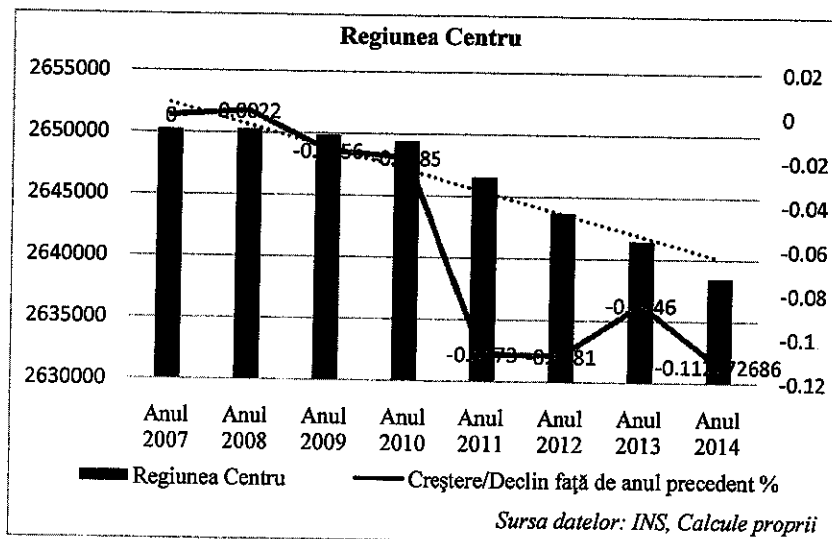
recensământului populației sau al altor operații statistice similare, reprezentând populația la momentul critic al înregistrării, ca număr fizic. Acesta este primordial în demografie, pe baza lui efectuându-se diferite calcule demografice, fapt pentru care el este readus – cu procedee relativ simple – la momentul 1 ianuarie – 1 iulie al anului respectiv. De asemenea, cu ajutorul numărului populației se determină densitatea acesteia, precum și indicatorii foarte importanți ai ritmului mediu de creștere demografică.

Numărul populației indică numărul de locuitori de pe un anumit teritoriu la un moment dat.

Acesta își etalează valoarea atunci când este însoțit de repartizare teritorială și de structuri, fiind un indicator fundamental pentru determinarea intensității fenomenelor demografice.

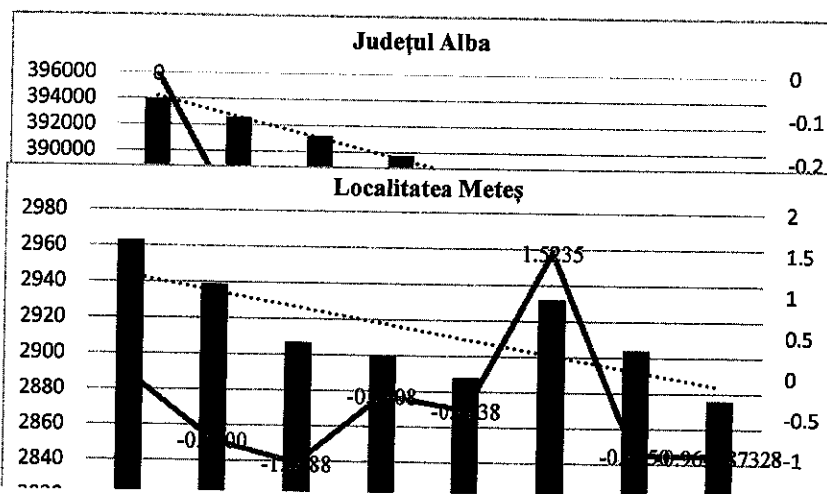
Analizând datele statistice existente la data de 1 iulie 2014, populația după domiciliu la nivel național era de 22.299.730 locuitori. Între anii 2007-2014 se observă un declin de -1,16%.

Dintre cele opt regiuni de dezvoltare, în anul 2014 conform datelor INS Tempo, Regiunea Centru avea o populație de 2.638.500 locuitori, iar evoluția populației a înregistrat un trend descendent în perioada 2007-2014. Comparativ cu aceeași perioadă, în 2007, populația Regiunii Centru a înregistrat o scădere de 0,44%.

Județul Alba avea la 1 iulie 2007, o populație după domiciliu de 393.965 locuitori, iar din graficul alăturat se observă că în perioada anilor 2007-2014 s-a păstrat trendul descendent, astfel, în anul 2014 erau înregistrați un număr de 383.252 locuitori.

În comuna Meteș, în anul 2008 declinul populației...

anii 2009-2014 valorile au fluctuat, valoarea cea mai ridicată s-a înregistrat în anul 2009 cu 2.907 locuitori, respectiv 2013 cu 2.904 locuitori. Populația din localitate a fost de 2.876 persoane la 1 iulie 2014. (populația pe 8 sate, plus cele 4 cătune).

3. Densitatea populației

Reflectă gradul de intensitate a populării unui anumit teritoriu prin raportarea numărului de locuitori la anumite suprafețe diferite în privința modului de utilizare.

Ca formulă de calcul, densitatea populației reprezintă numărul de persoane pe unitate de suprafață, măsurându-se în general în persoane pe kilometru pătrat, obținându-se prin împărțirea numărului de locuitori la suprafață în kilometri pătrați.

Conform prelucrării datelor INS Tempo, în anul 2014 pe teritoriul comunei Meteș, densitatea populației era de 20,21 locuitori pe km². Analizând datele din anii anteriori la nivel național, regional și județean, se observă o descreștere a populației pe km² potrivit tabelului de mai jos:

	Locuitori/ km ²							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Național	94,65	94,56	94,47	94,35	94,14	93,97	93,79	93,54
Regiune Centru	77,72	77,72	77,71	77,70	77,51	77,32	77,14	76,95
Județ Alba	63,12	62,91	62,68	62,45	62,15	61,89	61,64	61,40
Comuna Meteș	20,33	20,16	20,21	20,32	20,30	20,31	20,42	20,21

Sursa: date furnizate de INS Tempo, satelitul populării

4. Structura populației

4.1. Structura populației pe sexe:

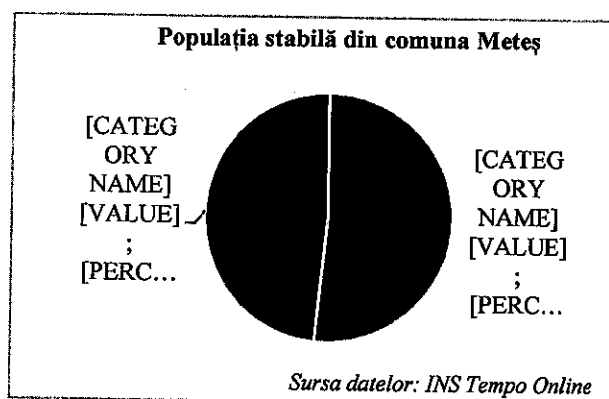
Conform datelor INS Tempo, în anul 2014 structura populației din localitate este ușor dezechilibrată: populația feminină are un procent de 48%, în timp ce populația masculină are 52% procente.

4.2. Structura populației pe categorii de vârstă

Analizând datele INS Tempo, din anul 2014, la nivelul comunei Meteș reies următoarele:

populația tânără cu vârste cuprinse între 0-19 ani reprezintă un procent de 16%, 60% este procentul populației adulte cu vârste cuprinse între 20-64 ani și 24% sunt persoanele vârstnice cu vârsta de 65 ani și peste.

Cunoașterea structurii populației pe vârste prezintă nu numai interes demografic, ci și o importanță deosebită pentru cunoașterea și conducerea activității economice și sociale.

Vârsta reprezintă una dintre caracteristicile demografice fundamentale care impune fiecărei persoane un anumit rol în activitatea socială.

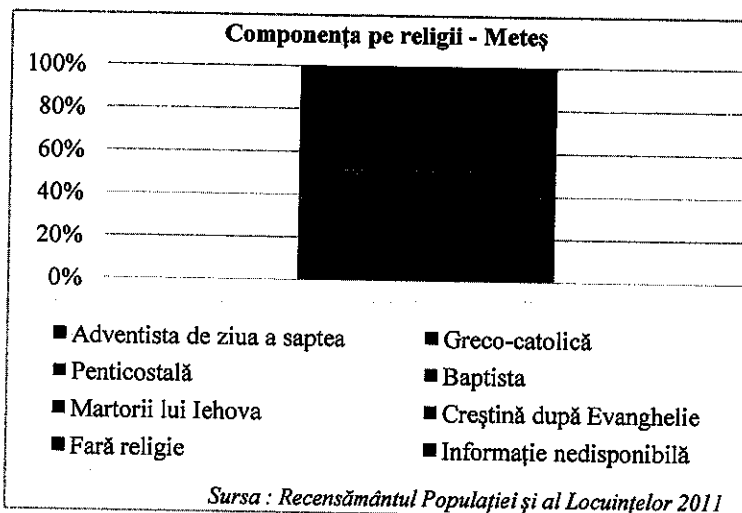
Ca urmare, pentru analiza structurii populației pe vârste, în tabelul de mai jos se poate observa repartizarea pe grupe de vârstă cuprinsă între anii 2007-2014:

Populație localitate Metes	Grupe de vârstă	Anul 2007	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Populația totală	0-19 ani	530	527	477	465	477	471	479	487
Populația adultă	20-64 ani	1731	1738	1752	1754	1755	1785	1757	1744
Populația în vârstă	peste 65 ani	702	694	673	677	676	676	678	681

Sursa datelor: INS Tempo Online

4.3 Componenta etnică a populației conform datelor de la Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, comuna Meteș este alcătuită din 2780 români, 6 rromi, 8 maghiari și pentru 63 persoane sunt informații nedisponibile.

4.4 Componenta pe religii în comuna Meteș era constituită în anul 2011 din: 2635 persoane ortodoxe, adventiști de ziua a șaptea 43 persoane, greco-catolici 3, penticostali 28, baptiști 42, martorii lui Iehova 18, creștini după Evanghelie 20, 4 persoane fără religie și 64 persoane la care sunt informații nedisponibile.

5. Starea civilă a populației

Potrivit datelor INS Tempo, în anul 2014 în comună s-au oficiat 8 căsătorii și s-au înregistrat 3 divorțuri. În perioada anilor 2008-2014 numărul cel mai ridicat al căsătoriilor a fost înregistrat în anul 2009 fiind oficiate un număr de 19 căsătorii, iar în ceea ce privește numărul divorțurilor acesta a fost ridicat în anul 2010 cu 6 divorțuri.

Comuna Meteș		Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Căsătorii		10	19	15	15	14	13	8
Divorțuri		4	4	6	3	4	1	3

Sursa datelor: INS Tempo Online

Conform datelor furnizate de Primăria comunei Meteș, în ultimii ani, începând cu anul 2008, toți cetățenii care au împlinit vârsta de 18 ani, cât și cei care au împlinit 50 de ani de căsnicie în cursul anului au primit premii în valoare de 200 lei, respectiv 300 lei.

Această „decernare” de premii, a avut loc pe scena amenajată în satul Meteș cu ocazia Sărbătorii Mocanilor.

În anul 2009, la Primăria Meteș, au fost oficiate un număr total de 19 căsătorii, 17 oficiate de primar și două au fost oficiate de către viceprimr.

În anul 2011, conform Recensământului Populației și al Locuințelor 2011, starea civilă a locuitorilor din comuna Meteș este reprezentă conform tabelului de mai jos:

Localitatea Meteș	POPULAȚIA STABILĂ -total persoane-	STAREA CIVILĂ LEGALĂ				STAREA CIVILĂ DE FAPT Persoane care trăiesc în uniune consensuală
		Necăsătorit(a)	Căsătorit(ă)	Văduv(ă)	Divorțat(ă)	
Grădile vechi	1880	915	143	23	57	91
Măgureni	1471	607	131	14	20	47
Pocari	1506	338	725	154	3	40

De asemenea, în comună, în anul 2014 au fost oficiate un număr de 8 căsătorii, 3 de către domnul primar Traian Nicolae Ursales și 5 de către viceprimarul comunei. În urma acestor căsătorii s-a încasat suma de 1.400 lei, conform taxelor speciale aprobate în Consiliul Local al comunei Meteș.

6. Mișcarea naturală a populației

Procesul permanent de înprospătare, de regenerare poartă denumirea de mișcare naturală. Planul de Dezvoltare Regională ne prezintă elementele definitorii ale mișcării naturale a populației precum: nașteri (intrările demografice naturale în sistem) și decese (ieșirile naturale din sistem), căsătorii și divorțuri.

Totodată, mișcarea naturală a populației exprimă procesul de reînnoire al unei populații de tip închis, nesupuse fluxurilor migratorii. Intensitatea intrărilor și ieșirilor pe cale naturală dintr-un sistem demografic este exprimată prin natalitate și mortalitate, iar indicatorul care sintetizează mișcarea naturală a populației este sporul natural.

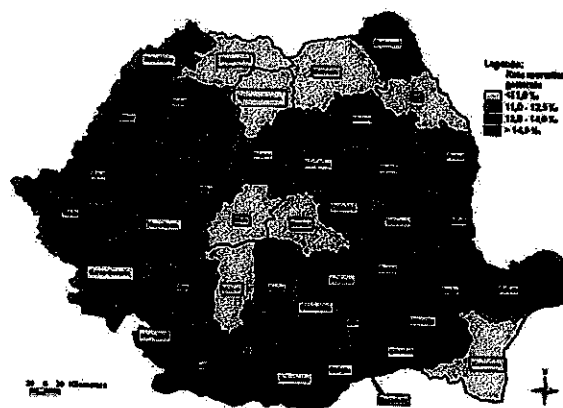
6.1. Natalitate caracterizează mulțimea născuților vii în cadrul unei colectivități umane. În localitate, în anul 2014 s-au înregistrat 18 nou născuți vii.

Comuna Meteș	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Numar născuți vii	20	18	23	28	32	21	18

Sursa datelor: INS, Tempo, calcule proprii

Rata mortalității generale pe județe, în anul 2012

6.2. Mortalitatea reprezintă un indice rezultat din raportarea numărului de decese dintr-o populație, într-o anumită perioadă la totalul populației respective, pe un anumit teritoriu. Rata generală de mortalitate sau rata brută de mortalitate, relevă frecvența deceselor în populația totală (națională, pe unități administrativ teritoriale, pe orașe, comune) având o valoare globală, nediferențiată după anumite caracteristici (sex, vârstă). În comuna Meteș, în anul 2014 s-a înregistrat un număr de 37 persoane decedate.

Comuna Meteș							
	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Număr decedați	51	55	45	50	42	43	37

Sursa datelor: I.N.S. Tempo, calcule proprii.

6.3. Numărul decedaților sub un an în 2014, în comuna Meteș a fost de 1 decedat.

6.4. Sporul Natural al unei populații, raportat la o anumită perioadă, ca valori absolute, reprezintă diferența dintre numărul născuților-vii și numărul decedaților în perioada de referință.

După evoluția numărului populației, sporul natural poate fi: *pozitiv* - când numărul născuților-vii este mai mare decât numărul decedaților; *negativ* - când numărul născuților-vii este mai mic decât numărul decedaților; *zero* - când numărul născuților-vii este egal cu numărul decedaților.

6.5. Gradul de îmbătrânire

Îmbătrânirea este definită ca un proces de degradare progresivă și diferențială, respectiv este un ansamblu de fenomene care apar ca urmare a încheierii fazei de dezvoltare și care implică schimbări din punct de vedere biologic și psihologic.

Forma cea mai uzuală de clasificare a bătrâneții este:

- ❖ 65-75 de ani, trecerea spre bătrânețe;
- ❖ 75 – 85 de ani, bătrânețea medie;
- ❖ Peste 85 de ani, stadiul mării bătrâneți.

La nivel național, în anul 2013 gradul de îmbătrânire al populației era de 997,0‰, o valoare mult mai scăzută decât anul 2006 când procentul era de 1050,5‰. Acest lucru însemnând că la 1000

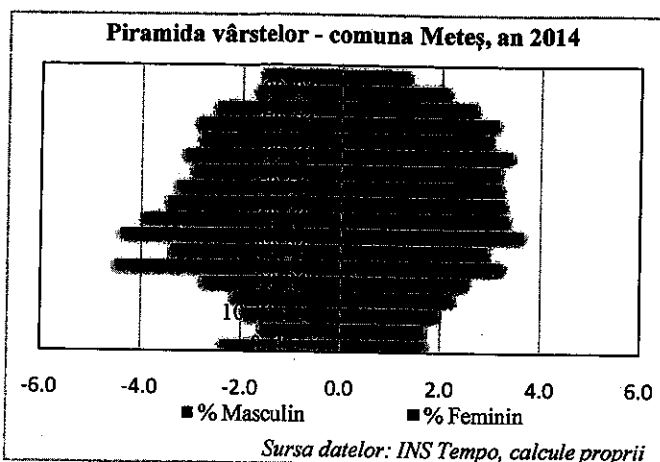

de persoane tinere cu vârsta până la 14 ani revin aproximativ 997 persoane vârstnice cu vârstă de 65 ani sau peste.

Fenomenul de îmbătrânire demografică de la nivelul populației comunei Meteșe poate observa și cu ajutorul piramidei vârstelor.

Piramida vârstelor reprezintă grafic structura populației pe grupe de vârstă și sexe; în cazul localității Meteș piramida având forma de „urnă”.

Acest lucru caracterizează o populație cu natalitate scăzută și longevitate ridicată, cu proporție mare a vârstnicilor în rândul populației.

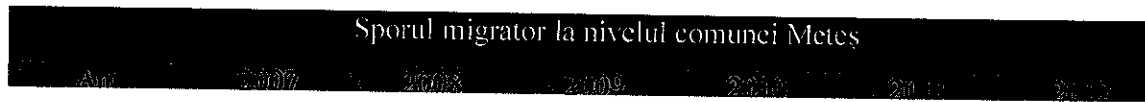
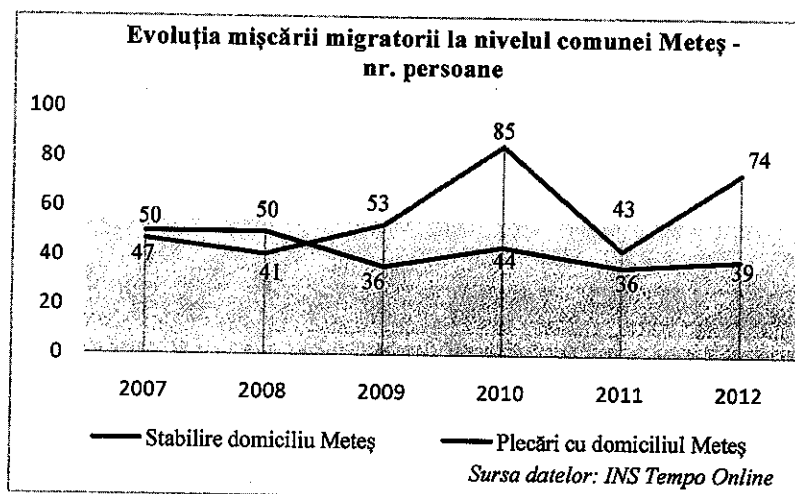
6.6. Raportul de dependență a tinerilor reprezintă raportul dintre persoanele de vârstă 0-14 ani și persoanele adulte de vârstă cuprinsă între 15 și 64 ani. Conform datelor INS, extragem următoarele concluzii: la nivel național raportul de dependență a scăzut în anul 2013 la 214,1% comparativ cu anul 2007 ce avea valoarea 220,6%. Acest lucru însemnând că pentru anul 2013 la 1.000 de persoane adulte revin 214,1 persoane tinere.

7. Mișcarea migratorie a populației

Aceasta contribuie la creșterea sau descreșterea unei populații, migrația fiind determinată de factori economici, sociali și politici. De asemenea, ea poate fi de tip intern (migrările) și de tip extern (emigrările).

De asemenea, făcând referire la numărul de locuințe existente în anul 2014 în comuna Meteș, acestea înregistrau un număr de 1178, numărul acestora mergând pe un trend ascendent încă din anul 2008 cand erau înregistrate un număr de 1090 locuințe, cu 88 mai mult în prezent.

În anul 2010, conform datelor INS Tempo, în comuna Meteș s-au stabilit domiciliul 85 persoane și 44 persoane au plecat cu domiciliul. Graficul alăturat prezintă situația stabilirii domiciliului precum și plecările din comună din anii 2007-2012.

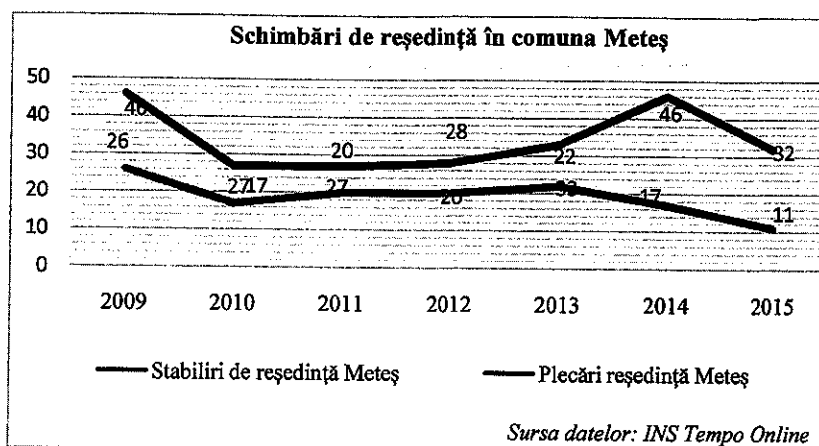

Valori	3	9	17	41	7	35
--------	---	---	----	----	---	----

Sursa datelor: INS Tempo Online

În perioada anilor 2009-2012, în urma diferenței dintre stabilirile și plecările din domiciliu, comuna Meteș a înregistrat un spor migrator negativ de la 17 persoane până la 35 persoane, datele se pot observa în tabelul de mai jos:

Cu privire la numărul de stabiliri cu reședință din 2015, acestea fost de 11 locuitori, iar numărul plecărilor cu reședință de 32 locuitori. Astfel, numărul persoanelor care și-au

stabilit reședința în comuna Meteș a fluctuat în perioada anilor 2009-2015. Numărul cel mai ridicat al stabilirii cu reședință îl regăsim în anul 2013 cu 22 de persoane.

EDUCAȚIE

EDUCAȚIE

Structura sistemului de învățământ din România cuprinde: învățământul preșcolar, învățământul primar, învățământul secundar inferior, învățământul general obligatoriu, învățământul secundar superior, școlile de arte și meserii, școlile de ucenici, învățământul post-liceal și învățământul superior.

Principalii piloni ai proiectului legii educației în domeniul învățământului preuniversitar se referă la organizarea ciclurilor de învățământ, modernizarea curriculum-ului și a procedurilor de evaluare, accelerarea descentralizării, reorganizarea politicilor de resurse umane, educația timpurie, ca prioritate și educația permanentă, ca necesitate.

România și-a asumat, la nivel național, valorile de referință ale obiectivelor Strategiei Europa 2020 Memorandumul cu tema: *Aprobarea valorilor finale ale obiectivelor României pentru Strategia Europa 2020*, stabilește în domeniul educației, două ținte strategice. Ținta referitoare la învățământul preuniversitar prevede reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii până la 14,8% în 2013 și până la 11,3% în 2020.

Stabilirea valorilor de referință pentru 2013 a avut în vedere descrierea programelor naționale și finanțării acestora (aprobată pentru 2010 și estimate 2011, 2012, 2013), în conformitate cu proiectul Strategiei sectoriale fiscal bugetare, ținându-se cont de estimările macroeconomice ale Comisiei Naționale de Prognoză. Obiectivele specifice privesc asigurarea participării egale și universale la educație și formare profesională la nivelul învățământului obligatoriu și post-obligatoriu și crearea premiselor pentru asigurarea accesului egal la educație pe tot parcursul vieții, rezultatele estimate fiind reducerea eșecului școlar, creșterea numărului absolvenților și îmbunătățirea integrării socio-profesionale a elevilor/absolvenților.

Pentru atingerea obiectivelor menționate se vor implementa în continuare programele sociale, programele pentru grupurile dezavantajate și vor fi extinse programele de educație compensatorie sau *A doua șansă* pentru cei care au părăsit temporar sistemul formal al educației de bază, inclusiv programe finanțate prin Fondul Social European.

De la bugetul de stat vor fi, în continuare, finanțate:

- *Acordarea de rechizite școlare* pentru elevii înscriși în învățământul de stat, primar și gimnazial, la cursuri de zi, care sunt în întreținerea familiilor al căror venit mediu net lunar pe membru de familie este de maximum 50% din salariul de bază minim brut pe economie;
- *Bani de liceu* – acordarea unui sprijin financiar elevilor proveniți din familii cu venituri reduse;
- Programul *Cornul și laptele* pentru elevii din învățământul de stat primar și gimnazial, precum și pentru copiii preșcolari din grădinițele de stat cu program normal;
- „*Euro 200*” – acordarea de ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare pentru elevii proveniți din medii defavorizate socio-economic etc.

Măsurile prevăzute în proiectul Legii Educaționale Naționale, precum schimbarea modalităților de acces în diferite cicluri ale învățământului și trecerea clasei a IX-a la gimnaziu, vor avea ca efect scăderea abandonului școlar și finalizarea de către mai mulți elevi ai învățământului obligatoriu. Se va

continua monitorizarea absenteismului și abandonului școlar, în special în rândul elevilor romi și vor fi dezvoltate și implementate structuri și mecanisme de informare, formare, monitorizare și comunicare la nivel local, regional și național în domenii-cheie: desegregarea/discriminarea, prevenirea și combaterea fenomenelor de violență în școală, incluziunea ș.a.

1.1 Infrastructura de învățământ

În mediul rural, infrastructura educațională nu are capacitatea de a susține un nivel decent de trai. În acest context, educația antepreșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe) se confruntă cu un deficit major în ceea ce privește infrastructura. Astfel, la nivelul creșelor, din 295 unități în anul 2011, doar 1% se aflau în mediul rural, în contextul în care, din totalul copiilor cu vârste cuprinse între 0 și 4 ani, 45,5% erau înregistrați în mediul rural. În ceea ce privește procentul de acoperire grădinițe în mediul rural acesta era doar de 7,44 % din numărul înregistrat la nivel național în anul școlar 2012-2013.

Calitatea și gradul de acoperire al serviciilor educaționale reprezintă două condiții esențiale pentru asigurarea unui nivel ridicat de pregătire a resurselor umane în contextul unui demers de dezvoltare sustenabilă a comunei Meteș.

Acțiunile propuse în acest sens se referă pe de-o parte la îmbunătățirea infrastructurii de educație și pe de altă parte la dezvoltarea de programe de atragere și menținere a elevilor în instituțiile de învățământ.

Astfel, în comuna Meteș, există 8 unități de învățământ, 4 școli și 4 grădinițe:

- Școala cu clasele I-VIII Meteș;
- Școala cu clasele I-VIII Ampoița;
- Școala cu clasele I-VIII Tăuți;
- Școala I-IV Presaca Ampoiului;
- Grădinița cu Program Normal Meteș;
- Grădinița cu Program Normal Ampoița;
- Grădinița cu Program Normal Tăuți;
- Grădinița cu Program Normal Presaca Ampoiului.

Școala din localitatea Meteș se află situată în partea de centru a satului și are în subordine celelalte unități de învățământ. (DN74) Și restul școlilor sunt amplasate în zonele de centru ale satelor.

Unitățile de învățământ au beneficiat de reabilitare din fonduri europene: prin Banca Mondială s-au acordat fonduri pentru Școala Gimnazială Meteș și prin fonduri guvernamentale și locale au beneficiat grădinițele din Presaca Ampoiului, Tăuți și Ampoița.

Școala din Presaca Ampoiului a beneficiat de modernizare în anul 2008.

De reparații a beneficiat și Școala Generală din satul Tăuți, unde s-au montat geamuri și uși din termopan și de asemenea, Școala Gimnazială din satul Ampoița a fost modernizată fiind finalizate și lucrările de reabilitare termică.

Școlile din comună au beneficiat în fiecare an de aprovizionarea gratuită a necesarului de lemne pentru perioada de iarnă.

Comuna Meteș are în dotare și parcuri de joacă, amenajate special pentru activitățile copiilor din satele Presaca Ampoiului, Poiana Ampoiului, Văleni, Tăuți, Meteș, Lunca Ampoitei și Ampoița.

Școlile din comună beneficiază de transport școlar prin microbuzul administrat de Primăria comunei Meteș finanțat din bugetul local.

Șoferul de pe microbuzul școlar este angajat al Primăriei Meteș, este la dispoziția școlii permanent transportând elevii de la Poiana Ampoiului, la Meteș și de la Lunca Ampoitei la Ampoița.

De asemenea, școlile cu clasele I-VIII din comună dispun de biblioteci școlare proprii și laboratoare de informatică beneficiare de conexiune la internet.

În perioada sărbătorilor de iarnă, toți copiii de pe teritoriul comunei Meteș au primit cadouri de la “Moș Crăciun”. (Primăria comunei Meteș a cumpărat aceste pachete.)

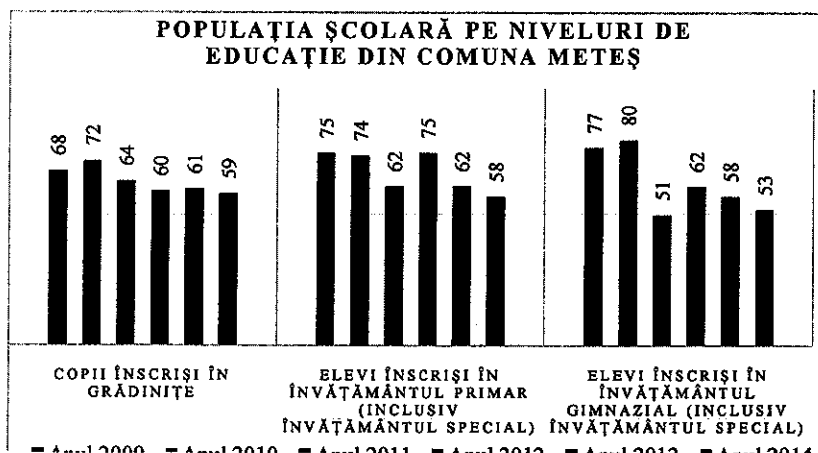
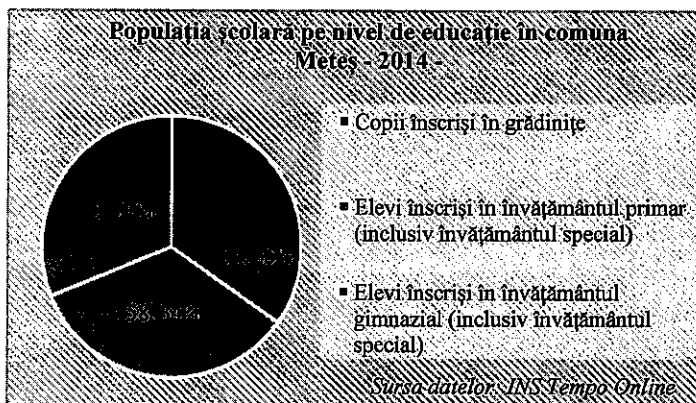
1.2 Populația școlară

Datele preluate de pe Institutul Național de Statistică relevă că în anul 2014 populația școlară a comunei Meteș cuprindea un număr de 170 elevi, dintre care: 59 copii înscriși la grădiniță, 58 elevi în școala primară și 53 elevi înscriși în învățământul gimnazial.

În învățământul primar, procentul elevilor înscriși a avut un trend ascendent în perioada 2009-2014, de la 220 în anul 2009 la 170 elevi în anul 2014. Comparativ cu anii precedenți, în anul 2012 populația școlară a înregistrat un număr de 197 elevi.

Copiii înscriși la grădiniță erau 68 la număr în anul 2009, numărul lor fiind tot mai mic în anul 2012, ajungând la 60 de copii.

Numărul elevilor înscriși în învățământul gimnazial a înregistrat valori scăzute pentru perioada dintre anii 2009 și 2014. În acest sens, precizăm faptul că populația școlară s-a menținut ne

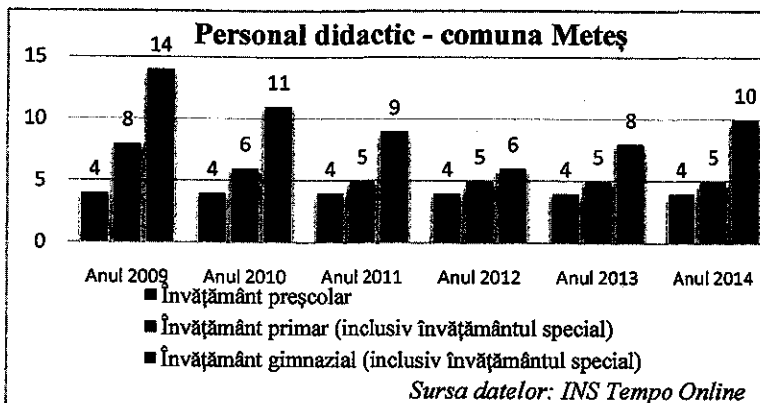

un trend descendent, de la 77 elevi în 2009 la 58 elevi în 2013.

1.3 Personalul didactic

Cadrele didactice din instituțiile de învățământ ale comunei Meteș în anul 2014 numărau 19 persoane, împărțite astfel: 4 cadre didactice pentru învățământul preșcolar, 5 cadre pentru învățământul primar (inclusiv învățământul special) și 10 cadre pentru învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special).

Numărul cadrelor didactice pentru învățământul școlar a suferit câteva modificări în perioada anilor 2009-2014. Astfel, în anul 2009 numărul cadrelor era de 26 persoane, în anul 2010 numărul acestora a scăzut la 21 cadre, iar în anul 2013 au fost 17 cadre didactice.

1.4 Rata abandonului școlar reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar.

Conform datelor INS, în anul 2012 rata de abandon școlar pentru învățământul primar la nivel național este de 1,1%. La nivelul Regiunii Centru, între anii 2011 și 2012, procentul ratei abandonului școlar a fost de 2,3% respectiv 1,7%.

Nivel de instruire	Zona	Anul 2011 procente	Anul 2012 procente
Învățământul primar	Național	1,6	1,1
	Regiunea Centru	2,3	1,7
	Alba	1,4	1,8
Învățământul gimnazial	Național	1,9	1,7
	Regiunea Centru	2,6	2,3
	Alba	1,7	1

Sursa datelor: INS Tempo Online

La nivelul județului

Alba, remarcăm o creștere pentru anul 2012 la 1,8% față de anul 2011, când aceasta avea o valoare de 1,4%.

În ceea ce privește învățământul gimnazial, procentele pentru rata abandonului sunt de 1,9% în anul 2011 și 1,7% în anul 2012 la nivel național.

Regiunea Centru avea în 2011 un procent al abandonului școlar de 2,6% și 1,7% în anul; iar la nivel județean procentele din anii 2011 și 2012 au fost de 1,7% respectiv 1%.

1.5 Nivelul de instruire al populației

Strategia de dezvoltare economico – socială a comunei Meteș cu orizontul de timp 2014-2025

Nivelul de instruire al populației	POPULAȚIA STABILĂ DE 10 ANI ȘI PESTE	NIVELUL INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ABSOLVITĂ		
		Total	Secundar	Superior
sursa : RPI 2011	TOTAL	Total	Liceal	Profesional și de tehnicii
Ambale sexe	2657	140	128	52
Masculin	1358	62	58	26
Feminin	1299	78	70	26

Conform datelor Recensământului populației și al locuințelor din 2011, în tabelele de mai jos sunt trecute datele privind nivelul de instruire al populației din comună:

Astfel, putem observa faptul că la nivelul comunei 5,26% dintre locuitori au absolvit studii superioare, inclusiv masterat și doctorat.

Nivelul de instruire al populației	POPULAȚIA STABILĂ DE 10 ANI ȘI PESTE	NIVELUL INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ABSOLVITĂ			
		Total	Secundar	Superior	Inferior (gimnazial)
sursa : RPI 2011	TOTAL	Total	Liceal	Profesional și de tehnicii	Inferior (gimnazial)
Ambale sexe	2657	2029	685	389	955
Masculin	1358	1101	366	277	458
Feminin	1299	928	329	112	497

Cu privire la studiile secundare, 76,36% din populația comunei a absolvit studii gimnaziale, profesionale și liceale. În același timp, 13,85% dintre locuitori au absolvit studiile primare.

Se remarcă faptul că 2,55% din populație nu a absolvit nicio formă de învățământ, iar 1,50% sunt persoane care nu știu să scrie și să citească.

Nivelul de instruire al populației	POPULAȚIA STABILĂ DE 10 ANI ȘI PESTE	NIVELUL INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ABSOLVITE		
		Primar	Total	Fără școală absolvită
sursa : RPI 2011	TOTAL	Total	Total	Persoane analfabete
Ambale sexe	2657	368	68	40
Masculin	1358	189	30	16
Feminin	1299	229	38	24